

ΑΘΗΝΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ)

ΤΟΜΟΣ ΕΞΗΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΜΗΝΑ Δ. ΜΥΡΤΙΔΟΥ
1958

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΛΟΓΙΑΙ ΑΘΗΣΑΥΡΙΣΤΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΕΚ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Α'

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔσχε τὴν θείαν μοῖραν νὰ καλλιεργηθῆ ὑπὸ μεγάλων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δι' αὐτῆς ἐδημιούργησαν τὰ κλασσικὰ ἐπιτεύγματα τῆς διανοίας των, ἅτινα ἐδέσποζον πάσαι, ὡς καὶ νῦν, τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡς ἐκ τούτου ἡ γλῶσσα αὕτη ἐγένετο ἀντικείμενον μελέτης ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ χρόνου πληθὺς μελετητῶν ἐνέκνυσε μετὰ μόχθου καὶ ἐνδιαφέροντος εἰς αὐτὴν διὰ νὰ εὗρη τὴν οὐσίαν της, νὰ τὴν ταξινομήσῃ ἢ νὰ ἄρῃ τὰ εἰσχωρήσαντα εἰς τὸ φθορολογικὸν ἢ τυπολογικὸν μέρος τῆς γλώσσης βαρβαρικὰ ἢ ξενικὰ στοιχεῖα. Ἦδη ἀπὸ τοῦ ε' π.Χ. αἰ. ὁ Δημόκριτος ἔγραψε περὶ *Ὀμήρου, περὶ ὀρθοεπειῆς καὶ γλωσσέων, περὶ ῥημάτων, Ὀνομαστικὸν* καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι περὶ τῶν ποικίλων μορφῶν τῆς γλώσσης. Μετ' οὐ πολὺ κατηρτίσθησαν τὰ πρῶτα γλωσσάρια καὶ πολλαὶ συναγωγαί, ἐν αἷς συμπεριελήφθησαν ἄττικαί, λακωνικαὶ λέξεις ἢ διαλεκτικὰ στοιχεῖα. Ἡ λεξικογραφικὴ ἐργασία ἔλαβε μορφήν ἐπιστήμης κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Πτολεμαίων, ὅτε ἀξιόλογα ἔργα ἐθεμελίωσαν τὴν ἔκτοτε εὐρέως ἀναπτυχθεῖσαν λεξικογραφίαν. Ἡ βυζαντινὴ περίοδος κατέλιπεν ἡμῖν χρήσιμα λεξικά καὶ συναγωγὰς λέξεων ὡς τοῦ Ἡσυχίου, τοῦ Σουΐδα (Σούδα), τοῦ Φωτίου, πρὸς τοῖς ὁποίοις οὐκ ὀλίγοι εἰργάσθησαν περὶ τὴν ἐκπόνησιν τοιούτων ἔργων. Ἀμα τῇ ἀναγεννήσει τοῦ ἀνθρωπισμοῦ τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου ἐστράφησαν μετ' ἀληθοῦς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀέναον πηγὴν τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καὶ ἐξεπονήθησαν τότε τὰ πρῶτα λεξικά, ὑπὸ τὴν σημερινὴν μορφήν, τὰ ὅποια ἐτάχθησαν εἰς ἐπικουρίαν τῆς μελέτης

1. Περὶ τῆς ἑλληνικῆς βιβλιολογίας καὶ λεξικογραφίας ὄρα Dr. G. Autenrieth, *Lexikographie der griechischen Sprache*. Sep. - Abdr. aus dem Handbuch der klassischen Altertumswissenschaft von Iwan von Müller. München 1897, II, 587 - 607. Ὅρα ἐπίσης Ἰ. Καλιτσουράκη, Ἡ ἀναβίωσις τῶν κλασσικῶν σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι (Λεξικογραφία, σ. 415 κέξ.), ΕΕΦΣΠΑ Η' (1957 - 1958), σσ. 325 - 450.

τῶν ἀρχαίων κειμένων. Παρέμενον ὅμως πάντοτε ἔκτος τῶν λεξικῶν λέξεις διαφυγοῦσαι τὴν προσοχὴν τῶν λεξικογράφων ἢ ἀποκείμεναι εἰς χειρόγραφα καὶ ἐμφανισθεῖσαι εἰς τὰς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν λεξικῶν γενομένας ἐκδόσεις. Οὕτω προέκυψεν ἡ ἀνάγκη τῆς συναγωγῆς τῶν ἀθησαυρίστων τούτων λέξεων.

Ὁ Στέφανος Κουμανούδης συνήγαγε τὰς τῆδε κακεῖσε διεσπαρμένας λέξεις καὶ τὸ 1883¹ ἐξέδωσε ὅσας εἶχε συλλέξει (περὶ τὰς 7.000) ἀπὸ τῶν ἐπιγραφῶν ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τῶν νεωστὶ ἐκδοθέντων συγγραφέων ἢ πρόπαλαι μὲν ἐκδοθέντων, ἀλλὰ μὴ ἀποδελτιωθέντων ἱκανοποιητικῶς ὑπὸ τῶν λεξικογράφων. Ἀπὸ τὴν συναγωγὴν ταύτην παρέλαβε πολλὰς λέξεις ὁ Μ. Κωνσταντινίδης, τὰς ὁποίας εἰσήγαγεν εἰς τὸ λεξικὸν τῶν Liddell καὶ Scott, ὅπερ ἐπεξεργάσθη αὐτὸς καὶ διεσκεύασεν εἰς τὴν νέαν ἑλλ. γλῶσσαν². Τὸ λεξικὸν τοῦ Κουμανούδη κατηρτίσθη ἐσπευσμένως. Λέξεις παρέμειναν ἀνερομήνευτοι ἢ δὲν ἐδηλώθη ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἐλήφθησαν. Ἐξ ἄλλου αἱ παμπληθεῖς ἐκδόσεις τῶν βυζαντινῶν συγγραφέων ὑπὸ τῶν ἀκαμάτων μελετητῶν Σπυρ. Λάμπρου καὶ Ἄθαν. Παπαδοπούλου· Κεραμέως, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο μετὰ τὸ 1883, ἠχρήστευσαν ἐν πολλοῖς τὴν Συναγωγὴν. Ὁ Κουμανούδης προέβη ἐπίσης εἰς συναγωγὴν τῶν νεοπλάστων λογίων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὴν ἄλωσιν (καὶ δὴ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος), ἢ συναντῶνται τὸ πρῶτον εἰς συγγραφεῖς τῆς περιόδου ταύτης (1453-1900)³. Συχνὰ ὅμως ἐξέλαβεν ὡς λέξεις δημιουργηθείσας μετὰ τὴν ἄλωσιν λήμματα ἀπαντῶντα ἤδη εἰς συγγραφεῖς πρὸ αὐτῆς⁴. Ἐφάνη

1. Στέφανος Ἄθ. Κουμανούδης, Συναγωγὴ λέξεων ἀθησαυρίστων ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λεξικοῖς. Ἐν Ἀθήναις 1883.

2. Henry Liddell-Robert Scott, Μέγα λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐπεξεργασθὲν, διασκευασθὲν καὶ διὰ πλείστων νέων λέξεων καὶ φράσεων πλουτισθὲν ὑπὸ Μιχαήλ Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις (1901-1907). Περὶ τῆς ἑλληνικῆς ταύτης μεταφράσεως πρβλ. Ἰ. Καλιτσουνάκη, ἐνθ' ἀν., σσ. 419-421.

3. Στέφανος Ἄθ. Κουμανούδης, Συναγωγὴ νέων λέξεων ὑπὸ τῶν λογίων πλασθεισῶν, ἀπὸ τῆς ἄλώσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἐν Ἀθήναις 1900. Τελευτήσαντος τοῦ Κουμανούδη ἅμα τῇ ἐκδόσει τῶν πρώτων τυπογραφικῶν δοκιμῶν, ἐπεμελήθη τῆς ἐκδόσεως περαιτέρω ὁ υἱὸς του Π. Σ. Κουμανούδης.

4. Πρβλ. τὰς λέξεις: ἀγιόλεκτος, ἀθηναϊσμός, αἰμοφάγος, ἀκμαιότης, ἀκροκρημνον, ἀλληλοσφαγία, ἀναζωοποιήσις, ἀνακαλύπτρια, ἀνακριβῶς, ἄνεφος, ἀνθρακοφόρος, ἀνθρωποσφαγεῖον, ἀντιφώνημα, ἀπεκδέρω, ἀποθερμαίνω, ἀπροθέσμως, αὐτεῖδωλον, αὐτοκατάδικος, ἀφθονοπάροχος κλπ.

ὅτι τὸ κενὸν θὰ ἐπλήρου ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἐμ. Πεζόπουλος, ὁ ὁποῖος τὸ 1911 ἐκδίδων τὰς ἀπὸ θεοῦ (θεῖος) ἀρχομένας ἀθησαυρίστους λέξεις¹ ἀνήγγειλεν τὴν ἐκδοσιν λεξικοῦ περιέχοντος 10.000 λέξεις ἀθησαυρίστους ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λεξικοῖς, τὰς ὁποίας εἶχε συλλέξει ἐξ Ἑλλήνων συγγραφέων παλαιῶν τε καὶ μεταγενεστέρων μέχρι τῶν ἐσχάτων βυζαντινῶν χρόνων, ἔτι δὲ ἐξ ἐπιγραφῶν καὶ παπύρων νεωστὶ ἐκδοθέντων. Δυστυχῶς ἡ ἐκδοσις αὕτη, ἡ ἀγγελία τῆς ὁποίας ἐγένετο ἀσμένως δεκτὴ παρὰ πάντων, δὲν ἐπραγματοποιήθη, τοῦ μελετητοῦ στραφέντος πρὸς ἄλλα θέματα. Περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἠσχολεῖτο καὶ ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Χ. Χαριτωνίδης, ὁ ὁποῖος, ὡς ἐκ πληροφοριῶν ἔμαθον, ἐσκόπευε νὰ φέρῃ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὰς ἐρανισθείσας ὑπ' αὐτοῦ λέξεις εἰς αὐτοτελὲς λεξικόν. Πλὴν ὁμως καὶ ἡ ἐργασία αὕτη παρέμεινε ἐν τέλει ἀνέκδοτος.

Ἀξιόλογοι γλωσσικαὶ μελέται ἐγένοντο καὶ ἐπὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἢ ἀντιστρόφως. Ἐκαστος μελετητὴς ἐζήτησε νὰ ἀνεύρη γλωσσικοὺς τύπους ἢ λέξεις ἀρχαίας διασωθείσας εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἢ τὰ τοπικὰ ιδιώματα, μὴ ὑπαρχούσας δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν λεξικογραφίαν². Τὸ θέμα τῶν ἀθησαυρίστων λέξεων παρέμενε πάντοτε ἀνοικτόν, διότι αἱ εἰς τὸ φῶς ἐρχόμεναι ἐκδόσεις δὲν παρείχον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνάλογον γλωσσικὸν πίνακα, ἔδει δὲ νὰ διεξέλθῃ τις ἐξ ἀρχῆς τὸ κείμενον περισυλλέγων ταύτας τὰς λέξεις. Τοῦτο ἀπῆται κόπον καὶ τελείαν γνῶσιν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λεξιλογίου. Ἐξ ἄλλου ἐκδόσεις, τῶν ὁποίων ἐπεμελήθησαν μελετηταὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ ἱστορικὸν ἢ λαογραφικὸν περιεχόμενον τῶν συγγραφέων, ἢ μοναστηριακὰ κείμενα (δωρεαί, τρόποι, κληροδοτήματα, διαθήκαι, ἔγγραφα, κανονισμοὶ κλπ.), τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἄνευ τῶν ἀναγκαίων γλωσσικῶν πινάκων καὶ σημειώσεων ἐπὶ τῶν τὸ πρῶτον ἀναφαινομένων ἢ ἀθησαυρίστων λέξεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὠφελήσουν ἀμέσως εἰς τὴν λεξικογραφικὴν ἐργασίαν. Αἱ ἐγκατεσπαρ-

1. Ἐ. Ἀ. Πεζόπουλος, Ἀθησαυρίστοι λέξεις. Περ. Βυζαντίς Β' (1911 - 1912), σσ. 127 - 136.

2. Πρβλ. Κ. Ἰ. Ἀμάντου, Λεξικογραφικά. Ἀθηνᾶ ΚΗ' (1916), σσ. 85 - 91, Φ. Κουκουλέ, Ἀρχαῖαι, μεταγενέστεραι καὶ ἀκαταχώριστοι ἑλληνικαὶ λέξεις ἐν τῇ κοινῇ Νεοελληνικῇ καὶ τοῖς ιδιώμασιν. Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν ΚΘ' (1954), σσ. 502 - 548 καὶ Ἀ. Ἀ. Παπαδοπούλου, Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις (Ἀρχαῖαι λέξεις σωθεῖσαι εἰς συνθέτους). Ἀρχεῖον Πόντου ΚΑ' (1956), σσ. 94 - 100.

μέναι ἐκδόσεις εἰς περιοδικά, εἰς σπάνια βιβλία, εἰς ἀπιθάνους συλλογὰς ἀπῆλθον πολυχρόνιον ἔρευναν. Ἐν τέλει δὲ αἱ σπάνιαι καὶ μὴ προσिताὶ εἰς τοὺς λεξικογράφους ἐκδόσεις πολλάκις δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπ' αὐτῶν.

Ἀπὸ ὀκταετίας ἤδη, ὅτε τὸ πρῶτον ἐκαθήμην εἰς τὰ πανεπιστημιακὰ ἔδρανα, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ διδασκάλου μου κ. Ν. Β. Τωμαδάκη, ἤρχισα συλλέγων λογίας ἀθησαυρίστους λέξεις, συναντωμένας εἰς μεσαιωνικοὺς συγγραφεῖς, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν γλωσσικῶν πινάκων τῶν ἐκδόσεων καὶ τοῦ νεωτάτου λεξικοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης *Liddell-Scott-Jones-McKenzie*¹. Ἐλαβον ὑπ' ὄψιν ἐνίστε καὶ τὸ λεξικὸν τοῦ *Sophocles*², ἀναφερόμενον εἰς τὴν περίοδον 146 π.Χ. - 1100 μ.Χ. Τοῦτο ἔδει βασικῶς νὰ συμπληρωθῇ, καθὸ μὴ περιλαβὼν τὴν περίοδον 1100 μ.Χ. - 1453 μ.Χ. καὶ ἐκδοθὲν (1887) πρὸ τῆς ἐκδόσεως πληθύος βυζαντινῶν κειμένων, τὰ ὅποια ἤλθον εἰς φῶς κατὰ τὰ τελευταῖα 70 ἔτη. Ἄλλως τε συχνάκις παρατρέχει τὰς πλείστας τῶν ἀθησαυρίστων λέξεων ἢ τὰς εἰδικωτέρας ἐννοίας ὑφ' αἷς ἀπαντῶνται καὶ αὐταὶ καὶ αἱ γνωσταὶ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ λεξιλογίου. Συνέλεξα δὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν λέξεων ἀφοῦ αὐτὸς διεξῆλθον ἐπισταμένως καὶ μετὰ μόχθου ἄνω τῶν 100 ἐκδόσεων καὶ ἐξήλεγξα ἐπακριβῶς τὰς παρεχομένας ὑπ' ἄλλων λέξεις ἢ πληροφορίας. Τῆς ὅλης ἐργασίας ταύτης παρέχω περαιτέρω μέρος τῶν ἀπὸ α- ἀρχομένων λέξεων, ἐλπίζω δὲ ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ νὰ συμπληρώσω καὶ δημοσιεύσω τὸ ὅλον ἔργον.

Ἐξετάζων τις τὰς ἀθησ. ταύτας λέξεις ἐν τῷ συνόλῳ των δύναται νὰ κατατάξῃ εἰς τινὰς κατηγορίας ὧν αἱ σπουδαιότεραι εἶναι :

1) Λέξεις αἱ ὅποιαι ὑπῆρξαν κατὰ τὴν κλασσικὴν περίοδον, παρεδόθησαν δὲ ὑπὸ συγγραφέων τῶν βυζαντινῶν χρόνων, μιμηθέντων τὴν γλῶσσαν τῶν μὴ διασωθέντων μέχρις ἡμῶν κειμένων. Τοῦτο εἰκάζεται ἐκ τοῦ ἐτύμου, τῆς συνθέσεως καὶ παραγωγῆς τῶν λέξεων καθὼς καὶ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν παραλλήλων ὁμοιοτύπων λέξεων. Ἐξ ἄλλου ἀρχαῖαι λέξεις, τῶν ὁποίων ὁ τύπος προϋποθέτει τὴν ὑπαρξιν τῶν ἐν λόγῳ λέ-

1. A Greek - English Lexicon compiled by Henry G. Liddell and Robert Scott. A new edition revised and augmented throughout by Sir Henry Stuart Jones with the assistance of Roderick McKenzie. Oxford 1953. Περὶ τοῦ λεξικοῦ τούτου καὶ τοῦ ὅτι οἱ ἐπιμεληταὶ αὐτοῦ δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς νεοελληνικὰς λεξικογραφικὰς ἐργασίας πρβλ. Ἰω. Καλιτσουνάκη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 421.

2. E. A. Sophocles, Greek Lexicon of the Roman and Byzantine Periods from B.C. 146 to A.D. 1100. Massachusetts 1887.

ξεων, συνεπικουροῦσιν εἰς τὸν συλλογισμὸν τοῦτον. Προβλ. τὰς λέξεις: βολεός, βόσκηθρον, βυέω, γηραρότης, γλευκίνης, διαπόριον, διάφημος, δώχων, ἐγχυμόω, ἐλαχιστότης, ἐναγώνιαις, ἔνταλαις, ἐπάλξιος, ἐπίβατος, ἐσθίασις, εὐαλεσία, εὐπιωτος, θεωδός¹, θήραθρον, κραταιόφρων, κρουνίς, λιτάζω, μαντωδός¹ κλπ.

2) Λέξεις αἱ ὁποῖαι ἐπλάσθησαν ἐξ ἀρχαίων ἀπλῶν ἢ ριζῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γραμματικῶν κανόνων, τῶν διεπόντων τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀρχαίου λεξιλογίου. Εἰς τοῦτο συνετέλεσαν αἱ νέαι συνθῆκαι ζωῆς καὶ θρησκείας, αἱ ὁποῖαι παρουσιάσθησαν μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατ' ἀνάγκην ὠδήγησαν τὴν γλωσσοπλαστικὴν διάθεσιν τοῦ λαοῦ, τῶν πεπαιδευμένων ἢ τοῦ κλήρου εἰς τὴν δημιουργίαν νέων λέξεων. Προβλ. τὰς λέξεις: ἀλός, βιαιοθανής, βιβλιοφάνης, γηπονεύω, γρονθισμός, διαμισθαρνέω, διατομεύς, δρυπέτιος, εἰσπίνω, ἐλατιωνέω, ἐμπορευτής, ἐνυστέρως, ἐπάθλιον, ἐρασιλόγος, εὐγέμφωτος, θαλατικός, ἰσοχειλεύω, καλλισιτέλεχος, κηροδύτης, κλεπτῶς, κυκλοδρόμημα, κυπελλοδόχος, λαθρεύω, μελωδισμός κλπ.

3) Λέξεις αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν τῇ ἐπιδράσει καθαρῶς τῆς λατρείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν λεξιλόγιον, ἀναφερόμεναι εἰς τὰ ἱερὰ πρόσωπα (Χριστόν², Θεοτόκον³, Ἁγίους), εἰς τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ἀντικείμενα τῆς θρησκείας, εἰς τὸν μοναστηριακὸν βίον, τέλος δὲ εἰς λειτουργικούς, ὑμνογραφικούς, δικαστικούς καὶ ἄλλους ὄρους⁴. Αἱ λέξεις αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἦσαν ἀνύπαρκτοι κατὰ τὴν ἀρχαίαν περίοδον, πλὴν βεβαίως

1. Προβλ. Ἀ ν τ. Χ α τ ζ ἦ, Τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν δράμα. Περ. Ἐπιστήμη Β' (1951), σσ. 17 - 20, ἔνθα ἀσχολεῖται περὶ τῶν μετὰ τῆς λ. αἰοδός - ὠδός συνθέτων. Εἰς τὸν πίνακα αὐτοῦ προσθετέα τὰ: θεωδός, μαντωδός.

2. Προβλ. Σ ω φ ρ. Εὐ σ τ ρ α τ ι ἀ δ ο υ, Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ὑμνογραφίᾳ ὡς ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς ἐκκλησίας καταγγέλεται. Περ. Θεολογία Θ' (1931), σσ. 84 - 87, 171 - 180, 260 - 267, 350 - 353. Ι' (1932), σσ. 75 - 80, 173 - 179. ΙΑ' (1933), σσ. 69 - 74. Ἐπίσης Ν. Β. Τ ω μ α δ ἄ κ η ν, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Βυζαντινὴν Φιλολογίαν Α', 2, ἔκδ. β', Ἀθῆναι 1958, σ. 340, ἔνθα παρατίθενται τὰ ἀπὸ α- ἐπίθετα σύνθετα ἢ παράγωγα, ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Χριστὸν ὑπὸ τῶν λυρικῶν ποιητῶν.

3. Προβλ. Σ ω φ ρ. Εὐ σ τ ρ α τ ι ἀ δ ο υ, Ἡ Θεοτόκος ἐν τῇ ὑμνογραφίᾳ. Paris, Librairie ancienne Honore Champion, 1930, ἔνθα παρατίθενται κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν πληθὺς προσαγορευτικῶν πρὸς τὴν Θεοτόκον ὀνομάτων.

4. Προβλ. Ἀ. Ἀ. Παπαδοπούλου, Ἐκκλησιαστικαὶ λέξεις ἀθησαύριστοι. Ἀθηνᾶ ΝΔ' (1950), σσ. 202 - 225. Τοῦ αὐτοῦ, Λειτουργικοὶ ὄροι, αὐτόθι Μ' (1928), σσ. 60 - 87.

ἐκείνων, τὰς ὁποίας ὁ Χριστιανισμὸς παρέλαβεν αὐτουσίας ἐκ τοῦ ἀρχαίου βίου ἢ τῆς θρησκείας καὶ προσήρμοσεν εἰς τὴν νέαν λατρείαν, προσδώσας ὁμως εἰς αὐτὰς νέον νόημα. Πρὸβλ. τὰς λέξεις: βαῖοπάντησις, εἰδωλόθεος, εἰκονουργέω, εὐσεβοτρόφως, θεοβουλεύτως¹, ἱερόφθεγμα, ἰσάγιος, κοινοβικῶς, μαχόχριστος, μεσέορτος, μοναχέω, μονάχιον, νιποποδέω, ὀπαδία, πανεδέσιμος, πανορθόδοξος, πάνυμνος, πανυπερφυῶς, παπαδικός, παρθενομάρτυρ, πατροκράτωρ, ποιμνιαρχέω, ποιμνιαρχία κλπ.

4) Λέξεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἱεραρχίαν τοῦ κλήρου, τὰ πολιτικὰ ἢ στρατιωτικὰ ἀξιώματα², τοὺς βαθμοὺς συγγενείας, τὰς ἐξουσίας κλπ. Εἰς τὸ θέμα ἢ τὴν κατάληξιν πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἔχει ἐπιδράσει ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἀναμφιβόλως. Πρὸβλ. τὰς λέξεις: ἀριστητάριος, βασιλοπάτωρ, βεσιαρχᾶτον, βεσιαρίτης, ἡγουμενεία, καθυπουργία, κουροπαλᾶτον, μαγιστρᾶτον, πατρόπαππος, προεδρᾶτον, προὔφηγούμενος, πρωτοκάθεδρος, πρωτοκένταρχος, ὑπατιᾶτον κλπ.

Ἐκ πασῶν τούτων τῶν λέξεων διαβλέπει τις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἀπαξ ἀπαντῶνται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἅμα τῇ δημιουργίᾳ τῶν μετεγράφησαν καὶ διεδόθησαν, εἶτα δὲ παρεδόθησαν διὰ πλειόνων συγγραφέων. Ἡ ποικιλία καὶ ὁ πλοῦτος ἀποχρώσεων τῶν λέξεων τούτων εἶναι ἀξιοθαύμαστος ἀντιλαμβάνεται δὲ τις εὐκόλως πόσον μεγάλως ἦτο ἀνεπτυγμένον τὸ γλωσσικὸν αἴσθημα τῶν δημιουργῶν.

Ὡς δείγματα τούτων παραθέτω ἐν τοῖς ἐξῆς κατηγορίας τινὰς τῶν συνθέτων καὶ παραγῶγων λέξεων.

1) **Σύνθετοι λέξεις ὧν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι ἡ λ.** δυσ-, εὐ-, θεο-, καλο-, μισο-, μονο-, νεο-, ὀλιγο-, ὀλο-, ὀμο-, παν-, πεντι(α)-, πολυ-, τετρα-, τρι-, φιλ(ο)-, χριστι(ο)-, χρυσ-, ψυχ-.

(δυσ-) δυσαύχενος, δύσκαρπος, δυσόρνετος, δυσσεβοκραταρχία, δυσσεβόφρων, δυσχωρίον κλπ.

(εὐ-) εὐαλεσία, εὐγέμφωτος, εὐηνής, εὐκαιρητής, εὐκατάσβεστος (L.S.K.) εὐονόμαστος, εὐπτωτος, εὐρύθμιστος κλπ.

(θεο-) θεοβουλεύτως, θεοβουλήτως, θεογνωστικός, θεοδότως, θεόθραυστος, θεοθυσία, θεοκαρπία, θεόκαρπος, θεοκατόρθωτον, θεοκόσμητος, θεομαρτύρητος κλπ.

1. Ὅρα περαιτέρω τὰς ἀπὸ θεο- συνθέτους λέξεις.

2. Πρὸβλ. Ν. Β. Τωμαδάκη, Βυζαντινὴ ὀρολογία Α', Ἀθηνᾶ ΕΑ' (1957), σσ. 3 - 16 καὶ Β' τὰ εἰς -άρχης, -άρχος τῶν Βυζαντινῶν. Αὐτόθι ΕΒ' (1958), σσ. γ' - ς', 1 - 16.

- (καλο-) καλογεώργητος, καλονομεύς, καλοποιμήν, καλοπράγμων, καλοστρατιώτης, καλοσυμβουλία κλπ.
- (μισο-) μισογείτων, μισόδαβιδ, μισοδίκαιος, μισοθύτης, μισοκλήμων, μισόυλος, μισοχρήματος κλπ.
- (μονο-) μονοδένδριος, μονόπατος, μονότροπος, μονόφαλος κλπ.
- (νεο-) νεοάθλος, νεοκατάσκευος, νεότιλος κλπ.
- (ὀλιγο-) ὀλιγογραφία, ὀλιγοδράνεια κλπ.
- (ὄλο-) ὄλοκαλος, ὄλοπληγος, ὄλότροπος, ὄλόχαρος κλπ.
- (ὄμο-) ὄμοέσθιος, ὄμοιοβαφής, ὄμοιοπόρφυρος, ὄμοιοστεφής, ὄμοκορύτης, ὄμόμητρος κλπ.
- (παν-) πανάγλαος, πανάσπιλος, πανδείλαιος, πανδύναμος, πανεδέσιμος, πανενεργής, πανεύτακτος, πανευφημία, πανθέωρος, παννυχία, πανορθόδοξος, πανσθερνούγως, πάνυμνος, πανυπερφυῶς κλπ.
- (πεντα-) πενταήμερος, πενταθλητής (L.S.K.), πεντακάμαρος, πεντιάσχιλοι, πεντηκοσιένατος, πεντηκοσιτόγδοος, πεντηκοστοδεύτερος, πεντηκοστόπεμπτος, πεντηκοστότριτος κλπ.
- (πολυ-) πολυβούλως, πολυδένδριος, πολυεβδόμως, πολύεθρος, πολυημερία, πολύθαμβος, πολύκακος, πολυσχίδιος, πολυφώστηρος κλπ.
- (τετρα-) τετραζευκτος, τετρασχιλοι, τετραφάλαρος κλπ.
- (τρι-) τριακοσέβδομος, τριδένδριος, τρίδομος, τριζευγία, τριζεύγιος, τρικόρυμβος, τρικόσμιος, τρίκοσμος, τρίμυρος, τρίξιφον, τριπαράστατος, τρισανυγής, τρισεπτάς, τρισσέσοπιτρος κλπ.
- (φιλ-) φιλαισχολόγος, φιλεμπαθής, φιλεπίχαρτος φιλεύωδος, φιλοθεία, φιλοκάκιστος, φιλοκαλλιπάρθενος, φιλοκήρυξ, φιλοκύκλευτος, φιλοπαράνομος φιλοπέρπερος κλπ.
- (χριστ-) χρισταπόστολος, χριστοπάροχος, χριστοσύμπλοκος, χριστοφρόνως, χριστόφρων κλπ.
- (χρυσ-) χρυσελάτης, χρυσόβαφος, χρυσόνευρος, χρυσόπλοκος, χρυσορρειθρομάργαρος, χρυσορρητόρευτος, χρυσοστομίτης κλπ.
- (ψυχ-) ψυχέμπνοος (L.S.K.), ψυχοσύλλεκτος, ψυχοσώστρια, ψυχόχρυσον κλπ.

2) **Σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, ὧν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι ἐπίθετον καὶ τὸ β' οὐσιαστικόν:** βαρυνκαρία, βαρυσφύριον, βαρύτριβον, δικαιοκρίτος, ἕτεροζευγία, ἰδιοδέσποτος, ἰσοστοίχιος, κακόφθαλμος, κακόχειλος, καλλιδρέπανος, καλλιστέλεχος, καλονομεύς, καλοποιμήν, καλοσυμβουλία, λεύκανδρος, λευκόθριξ, λευκόσπαρος, μέλανδρος, μεσέορτος, μεσόνυκτιος, νεκρόχρωτος, νεοάθλος, οἰκειόγνητος, ὄμοιοπόρφυρος, ὄξυπάθεια, φαεινόμορφος, φιλοκήρυξ κλπ.

3) **Σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, ὧν τὸ α' καὶ β' συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν**: βαλσαμοτέχνης, ἡλιοσέληνος, θεοθυσία, θεοκαρπία, ἵπποακρίς, λογογνώμων, μαλόρρυπος, μητροθυγάτηρ, μυρέλαιον, νυκτιτυμβάς, οἶνοδαίμων, ὄρειάλωσις, οὐρανότυπος, πατρόθεος, πυρίγλωσσος, πυρόφωτος, σαλπυγγόφωνος, τερψίθυμος, ὕμνορρυθμία, χειροπέδιος κλπ.

4) **Σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, ὧν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι ὄνομα καὶ τὸ β' ῥῆμα**: βρεφοφυής, ζοφοφόρος, ἡδοφανής, ἡλιόδοχος, ἡμίβλεπτος, θεοκόσμητος, θεόφθογγος (L.S.K.), ἱερόφθεγμα, ἰοβούλευτος, κυπελλοδόχος, μνημοποιός, νεότιλος, νυκτιόμαχος, ὁμοιοβαφής, ὁμοιοστεφής, ὄξυβαφής, οὐρανοτρόφος, σαλπυγγοφόρος, σιτοσπόρος, στομοχαρής, τεκνοφονία, τρανόλαλος, χοιροδέτης κλπ.

5) **Σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, ὧν τὰ συνθετικά εἶναι πλείονα τῶν δύο**: γλαυκοφθαλμοφρουδοβαπτόχειλος, γλυκυτερψίθυμος, δυσσεβοκραταρχία, ἐρυθρογλυκύκαρπος, ἐρυθροφαιδρόμορφος, φιλοκαλλιπάρθενος, χρυσορρειθρομάργαρος κλπ.

6) **Σύνθετα ῥήματα μετὰ περισσοτέρων τῆς μιᾶς προθέσεων**: διεκπληρόω, διεντρέπω, διεξανισιάω, διεξιχνιάζω, ἐναπομαραίνομαι (L.S.K.), ἐνυπόκειμαι (L.S.K.), ἐξαναστέλλω, ἐξαντιστρέφω, ἐξαποσιίλω, ἐξυποδύω, ἐξυποφαίνομαι, καθυπανιάω, καθυπογράφω (L.S.K.), καθυποκρίνω, καταδιατάττω, καταπροάγω, κατενδάκνω, παρεμπαίζομαι, περισυνάπτω, προαναδηλόω, προαναπέτομαι, προαφαρπάζω, προκαταρδεύω, προμετέχω, προπερικόπτω, προσδιαγράφομαι, προσεγχειρέω, προσεπιμόργνυμαι, προσεφιστάω, προσεφορῶ, προσπεριπλέκω, προσσυνεπιτρίβω, προὔφηγοῦμαι, συγκαταβιβρώσκω, συναναγκαλίζομαι, συναναζυμόω, συναγορεύω, συνδιαίρω, συνδιαμερίζω, συνδιολισθαίνω, συνεξαλλοιόω, συνεξοχέω, συνεφομαρτέω, συνυπολήγω, ὑπαναδίδωμι, ὑπαποσιέλλω, ὑπεκθειάζω, ὑπεκτιπίζω, ὑπεραναπέτομαι, ὑποδιεξάγω κλπ.

7) **Παράγωγα οὐσιαστικά ἐξ ὀνομάτων ἢ ῥημάτων (ἀπλῶν, συνθέτων ἢ παραγῶγων)**: γρονθισμός, δαδούχησις, δαψιλότης, διαιρισμός, διαπερόνησις, δολόπτης, ἐγκαίνισμα (L.S.K.), ἐλαχισιότης, ἐμπορευτής, ἐνδυσία, ἔντιασις, ἐξερευνήτωρ, ἐξόρκισμα, ἐπαγωγή, ἐπάθλιον, ἐπιβλεψία, ἐπιρρίπτης, ἐποχία, ἐοθίασις, εὐαλεσία, εὐκαιρητής, εὐωχεύς, ἡγουμενεία θεσπισμός, θρεπιουργία, καταστρεπτής, κάχλημα, κηπουρεῖον, κηροδύτης, κοχλιάς, κρουστήρ, κτασμός, λόγχευσις, μεγαλούργησις, μελωδισμός, μεμψομοίρησις, ὀγδοάς, πίωσις, πρᾶυτης, πρόσφυξις, προχείμιον, πρώνιον, πυργάς, ῥητάνιον, ῥωμαιότης, ῥων-

νύτωρ, σαλευμός, σκοτεινδύτης, σταδιάρχης, συγκατάνευσις, συμμετριον, συντρούπωμα, ταμιούχημα, υπόκεισις κλπ.

8) **Παράγωμα επίθετα ἐξ ὀνομάτων ἢ ρημάτων (ἀπλῶν, συνθέτων ἢ παραγῶγων)**: βασκανώδης, γεωργευτικός, γηράλαιος, διαβολιμαῖος, διάφημος, δρυπέτιος, εἴμαρταῖος, ἐμπιπλωτικός, ἐξαναστήριος, ἐπάλξιος, ἐπίβατος, ἐπίδειπνος, θαλατικός, ἰάσπειος, ἰατήριος, καταδειτήριος, κλοναῖος, κλοπησιμαῖος, μεταξικός, μηνιώδης, μυρευώδης, νεφικός, ὀδικός, ὀλοθρευτήριος, προελεύσιμος, ρείπιος, σαλπηρός, σπαρτικός, στεφοδοτικός, τεκτονευτικός, τρυγιώδης, υἰοτικός, ὑποσχετήριος, χειραγωγικός κλπ.

9) **Ἐπιρρήματα ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, συγκριτικῶν καὶ μετοχῆς μέσου παρακειμένου**: ἀληθέως, ἀναιδεστέρως, ἀπηναιδευμένως, ἀφρονεστάτως, γαληνομόρφως, γεγωνότως, διψαλέως, ἐγκειμένως, εἰλυμένως, ἐναποτόμως, ἐνυστέρως, ἐξαντιστρόφως, θεοβουλεύτως, θεοτέχνως, θυμοθελγῶς, κλεπτῶς, κλοναίως, κλωνικῶς, κοινοβικῶς, κυκλοπρεπῶς, λαμπροφανῶς, λιπαρικῶς, μεταδοτικῶς, νυμφιοκλέως, οἰκειογνώμως, ὀσιακῶς, οὐδεποσῶς, παιγνίως, πανσθενουργῶς, πεπορευμένως, πεφαντασμένως, πηγοειδῶς, πνευματοδότως, πολυεβδόμως, προαιρέτως, προφανερῶς, συριῶς, τεθαρρηκοτέρως, τερψιθύμως, τρουλλοειδῶς, τρυγοικικῶς, ὑαλινῶς, ὑπερμειζόνως, ὑπερορίως, φυλλικῶς κλπ.

10) **Ῥήματα**. Τὰ ῥήματα παρουσιάζουσι τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ποικιλίαν. Εὐρίσκονται ὡς παράγωγα ἐξ ὀνομάτων ἢ ἐξ ἄλλων ρημάτων, μεθίστανται εὐκόλως ἐκ τῆς μιᾶς συζυγίας εἰς τὴν ἄλλην, ἐμφανίζουσιν ἐνεργητικὸν τύπον τῶν ἀποθετικῶν καὶ ἀντιστρόφως ἐπεκτείνονται εἰς τὴν μέσην φωνήν: γηπονεύω, γλαφυρίζω, γλαφυρόω, γρονθίζω, δασυποδεύω, δευτερόομαι, διατρούχομαι, διεξανιστάω, διοιδόω, ἐγγεύω, ἐγχυμόω, ἐδαφιόω, ἐλαττωνέω, καθενόω, καθορμέω, οἰστριάζω, ὁμονοιάζω, πιόομαι, σκελλίζω, στενόω, συναριστέω, συνοπέω, τιμόω κλπ.

Ἐν τοῖς ἐξῆς παρατίθεται βιβλιογραφικὸς πίναξ τῶν κειμένων καὶ συγγραφέων ἐξ ὧν ἐλήφθησαν αἱ λέξεις, σημειοῦται δὲ ἐν τέλει ἐκάστου κειμένου ἂν ὑπάρχη ὁ ἀνάλογος γλωσσικὸς πίναξ. Τινὲς τῶν συγγραφέων δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐργασίας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀπὸ ἀρχόμεναι λέξεις ἐν τοῖς κειμένοις αὐτῶν ἢ ὅτι δὲν ἐπεξεργάσθησαν ἀρκούντως τὰς λέξεις ταύτας ὥστε νὰ δημοσιευθῶσι.

Β'

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

- Ἅγιος Νεόφυτος (Τσικνόπουλος). Ἰωάννης Π. Τσικνόπουλος, Ὁ
 (ιβ' αἰ.) λεξιλογικὸς πλοῦτος τοῦ Ἐγκλείστου ἁγίου Νεοφύτου. Περ.
 Κυπριακαὶ Σπουδαί Κ' (1956), σσ. 97 - 171 καὶ ΚΒ' (1958),
 σσ. 67 - 214. Πραγματεία μετὰ γλωσ. πινάκων.
- Ἅγ. Πέτρου, Βίος (Laurent). V. Laurent, La vie merveilleuse de saint
 (θ' αἰ.) Pierre d'Atroa. Subsidia Hagiographica 29. Société des
 Bollandistes, Bruxelles 1956. Μετὰ γλωσ. πίνακος.
- Ἅγ. Πέτρου, Θαύματα (Laurent). V. Laurent, Saint Pierre d'Atroa.
 La vita retractata et les miracles posthumes. Subsidia
 Hagiographica 31. Société de Bollandistes, Bruxelles
 1958. Μετὰ γλωσ. πίνακος.
- Ἄδηλος ἰατρός (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἄθ. Παπαδόπουλος - Κερα-
 (ιδ' αἰ.) μέυς, Ὑπόμνημα ἀδήλου ἱατροῦ Λεσβίου τοῦ ιδ' αἰ. Jour-
 nal du Ministère (Russe) de l'Instruct. Publique, Mai
 1910, σσ. 223 - 226. Ἐν σ. 225 - 226 σημειοῦνται αἱ παρὰ
 τῷ Λεσβίῳ ἱατρῷ νεόπλαστοι λέξεις, ἀθησαύριστοι δὲ ἐν
 τοῖς λεξικοῖς.
- Ἀθηναϊκά (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἄθ. Παπαδόπουλος - Κεραμέυς,
 (ιβ' - ιγ' αἰ.) Ἀθηναϊκά ἐκ τοῦ ιβ' - ιγ' αἰ. (Μονοδία ἀνεπίγραφος εἰς
 τὸν Ἀθηνῶν μητροπολίτην Μιχαήλ τὸν Χωνιάτην,
 συντεθεῖσα ὑπό τινος τῶν ἀνεπιῶν αὐτοῦ). Περ. Ἀρμο-
 νία Ε' (1902), σσ. 209 - 224 καὶ Σ' (1902), σσ. 273 - 293.
 Ὅρα ἐπίσης Γεωργίου Δ. Ζηκίδη, Παρατηρήσεις
 εἰς τὰ Ἀθηναϊκά, τὰ ὑπὸ Ἄ. Παπαδοπούλου τοῦ Κερα-
 μέως δημοσιευθέντα. Ἐνθ' ἄνωτ. Θ' (1902), σσ. 507 - 511.
- Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg). Georgii Acropolitae opera I, II.
 (ιγ' αἰ.) Recensuit Augustus Heisenberg. Bibliotheca
 scriptorum Graec. et Romanorum Teubneriana. Lipsiae
 1903. Μετὰ γλωσ. πίνακος.
- Ἀνθολογία (Christ - Paranikas). W. Christ - M. Paranikas, Antho-
 logia Graeca Carminum Christianorum, Lipsiae 1871.
 Ἄνευ γλωσ. πίνακος.
- Ἀπόκαυκος Ἰωάν. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἰωάννης μοναχός (Ἄ. Πα-
 (ιβ' - ιγ' αἰ.) παδ. - Κερ.).
- Ἀπόκαυκος Ἰωάν., δοκίμ. (Petridès). Jean Apokaucos, Lettres et
 autres documents inédits, par S. Petridès, des Au-
 gustins de l'Assomption. Bulletin de l'Institut Archéo-
 logique Russe à Constantinople. Vol. 14, Sophia 1909.
 Ἄνευ γλωσ. πίνακος.
- Ἀπόκαυκος Ἰωάν., ἐπιγρ. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἄθ. Παπαδόπουλος -
 Κεραμέυς, Ἐπιγράμματα Ἰωάννου τοῦ Ἀποκαύκου.

Ἐπιτομή Ἰωάν. (1903), σσ. 463 - 478. Ὑπάρχει σημείωσις τῶν ἀθησ. λέξεων.

Ἀπόκαυκος Ἰωάν., ἐπιστ. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθην. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, Ἰωάννης Ἀπόκαυκος καὶ Νικήτας Χωνιάτης. Τεσσαρακονταετηρὶς τῆς καθηγεσίας Κ. Σ. Κόντου. Ἐν Ἀθήναις 1909, σσ. 373 - 382, Ἐν σ. 374 ὑπάρχει σημείωσις τῶν ἀθησ. λ.

Ἀπόκαυκος Ἰωάν., ἔργα (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθην. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, Παρατηρήσεις εἰς τὰ Epirotica saeculi XIII (ἐκδοθέντα ὑπὸ Β. Γ. Βασιλειέβσκι ἐν Βυζ. Χρον., τ. 3, σσ. 233 - 299). Περ. V.Vr. IA' (1904), σσ. 849 - 866. Ἐν σ. 850 - 853 ὁ Παπαδ. σημειοῖ 78 ἀθησ. ἐν τοῖς λεξικοῖς λέξεις, ὧν 63 Ἀποκαύκου, 13 Θ. Κομνηνοῦ καὶ 2 Βαρδάνη.

Ἀπόκαυκος Ἰωάν., Συνοδικὰ (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθην. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, Συνοδικὰ γράμματα Ἰωάννου τοῦ Ἀποκαύκου, μητροπολίτου Ναυπάκτου. Περ. Βυζαντις Α' (1909), σσ. 3 - 30. Ἐν σ. 7 ὑπάρχει πίναξ 13 ἀθησαυρίστων λέξεων.

Ἀποστόλης Μιχ. (Noiret). Hippolyte Noiret, Lettres inédites de Michel Apostolis, publiées d'après les manuscrits du Vatican, avec des opuscules inédits du même auteur. Bibl. des écoles Françaises d'Athènes et de Rome. Paris 1889. Μετὰ γλωσ. πίνακος.

Ἀρέδας (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθην. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, (1' αἰ.) Varia Graeca Sacra. Sbornik Gretseskish neizdannych bogoslov tekstov IV - XV vekov. St. Petersburg 1909. Μετὰ γλωσ. πίνακος. Ὅρα καὶ Σ. Β. Κουγέαν, περ. Λαογραφία Γ' (1911), σσ. 277 - 319.

Ἀρχεῖον Βυζ. Μνημείων (Ὁρλάνδος). Ἀρχεῖον τῶν Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος, συντασσόμενον ὑπὸ Ἀν. Κ. Ὁρλάνδου, Γ' (1937). Ἐν σ. 207 ὑπάρχει ἀλφαβητικὸς πίναξ τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ σπίτια βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν ὄρων.

Βαβουσκωμίτης Γ. (Laurent). V. Laurent, La correspondance inédite de Georges Babousscomitès. Εἰς μνήμην Σπ. Λάμπρου, Ἀθῆναι 1935, σσ. 83 - 100. Μετὰ γλωσ. πίνακος.

Βαρδάνης (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀπόκαυκος Ἰωάν., ἔργα (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). (1γ' αἰ.)

Βρυέννιος Ἰωσήφ (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέδας (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). (1δ' - 1ε' αἰ.)

Γεώργιος μοναχός (De Boor). Georgii Monachi Chronicon, edidit Carolus De Boor, vol. I, II. Lipsiae 1904. Ἄνευ γλωσ. πίνακος.

Διάδοχος ἐπίσκοπος (Places). Édouard des Places, Diadoque de Photicé, oeuvres spirituelles. Paris 1955. Μετὰ γλωσ. πίνακος.

Διήγησις (Preger). Ὅρα Ἡσύχιος Ἰλλούστριος (Preger).

(ς' αἰ.)

Διήγησις θαυμάτων (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέθας (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.).

Ἐκκλ. λέξεις (Ἄ. Παπαδ.). Ἄ. Α. Παπαδόπουλος, Ἐκκλησιαστικαὶ λέξεις ἀθησαύριστοι. Ἀθηνᾶ ΝΔ' (1950), σσ. 202 - 225. Πραγματεία.

Ἐκκλ. λέξεις (Σ. Εὐστρατ.). Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης, Ἡ Θεοτόκος ἐν τῇ ὑμνογραφίᾳ. Ἀγιορειτικὴ βιβλιοθήκη. Paris, Librairie Ancienne Honoré Champion, 1930. Λεξιλογικὴ ἐργασία.

Εὐγενικός Ἰω. (Λάμπρος). Σ. Π. Λάμπρος, Τοῦ Νομοφύλακος Ἰωάννου Διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ ὑπόμνημα παραινετικόν. ΠΠ Α' (1912 - 1923), σσ. 66 - 122. Ἐν σ. 336 ὑπάρχει πίναξ λέξεων ἀθησαυρίστων.

Εὐθυμίου, Βίος (De Boor). Carolus De Boor, Vita Euthymii. Ein anecdoton zur Geschichte Leo's des Weisen A (886 - 912). Berlin, Georg Reimer 1888. Μετὰ γλωσ. πίνακος.

(θ' - ι' αἰ.)

Ζωγαράς Ἰωάν. (Niebuhrius). Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae, editio emendatior et copiosior, consilio B. G. Niebuhrii C. F. instituta. Bonnæ 1897. T. III Joannes Zonaras. Libros XIII - XVIII edidit Th. Büttner-Wobst. Μετὰ γλωσ. πίνακος, ἀλλ' ἄνευ δηλώσεως τῶν ἀθησ. λέξεων.

(ιβ' αἰ.)

Ἡσύχιος Ἰλλούστριος (Preger). Scriptores originum Constantinopolitanarum; recensuit Theodorus Preger. Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana. Lipsiae I (1901), II (1907). Μετὰ γλωσ. πίνακος.

(ι' αἰ.)

Θεοφάνης (De Boor). Theophanis Chronographia; recensuit Carolus De Boor. Lipsiae I (1883), II (1885). Μετὰ γλωσ. πίνακος.

(θ' αἰ.)

Ἰαμβοί (Schirò). Giuseppe Schirò, Un poemetto Bizantino inedito per gli apostoli Pietro e Paolo. Atti dell'Istituto Veneto di scienze, lettere ed arti. Venezia 1957, t. CXV, pp. 187 - 209. Ἄνευ γλωσ. πίνακος.

Ἰωάννης Βαζελῶνος (Ouspensky). Th. Ouspensky - V. Bénéchévitich, Actes de Vazélon. Leningrad 1927. (Μοναστηριακὰ κείμενα μετὰ γλωσ. πινάκων ἥκιστα χρησίμων διὰ τὴν συλλογὴν ἀθησ. λέξεων).

Ἰωάννης μοναχός (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθαν. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, Noctes Petropolitanae. St. Peterburg 1913. (Κείμενα ἀγιολογικά, ρητορικά, ἐπιστολογραφικά κλπ.). Ἄνευ γλωσ. πίνακος.

Κάλανδα (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ἀθαν. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς, Δύο Βυζαντινὰ κάλανδα. Περ. Λαογραφία Α' (1910), σσ. 564 - 567. Σημειοῦνται αἱ ἀθησ. λέξεις.

(ιβ' αἰ.)

- Καναβούτζης Ἰωάν. (Lehnerdt). *Joannis Canabutzae Magistri ad principem Aeni et Samothraces in Dionysium Halicarnasensem commentarius. Recensuit Maximilianus Lehnerdt. Lipsiae 1890. Μετὰ γλωσ. πίνακος.*
(ιγ' αἰ.)
- Κομνηνός Θεόδ. (Α. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.).
- Κοσμᾶς Ἀττικός (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέθας (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.).
- Κουκουλές, ΠΑΑ. Φαίδων Ἰ. Κουκουλές, Ἀρχαῖαι, μεταγενέστεραι καὶ ἀκαταχώριστοι Ἑλληνικαὶ λέξεις ἐν τῇ κοινῇ νεοελληνικῇ καὶ τοῖς ιδιώμασιν. Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ΚΘ' (1954), σσ. 502 - 548. Γλωσσικὴ πραγματεία.
- Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella). *R. Cantarella, Codex Messanensis Graecus 105. Palermo 1937. Μετὰ γλωσ. πίνακος.*
- Λέων Σοφός (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέθας (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.).
(θ' - ι' αἰ.)
- Λέων Σ., Ναυμαχιακὰ (Dain). *A. Dain, Naumachica, partim adhuc inedita in unum nunc primum concessit et indice auxit. Paris (Les Belles Lettres) 1943, σσ. 19 - 33, 37 - 38, 41 - 42. Ἐν σ. 105 - 121 ὑπάρχει πίναξ λέξεων, ἔνθα δὲν σημειοῦνται αἱ ἄθης. λέξεις.*
- Λέων Σ., Τακτικὰ (Dain). *A. Dain, Sylloge Tacticorum, quae olim « inedita Leonis tactica » dicebatur in lucem prolata curis—. Paris (Les Belles Lettres) 1938. Ἐν τέλει ὑπάρχει πίναξ λέξεων, ἔνθα δὲν σημειοῦνται αἱ ἄθης. λέξεις.*
- Μαλάκης Εὐδ. (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἰωάννης Μοναχός (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.).
- Νίκωνος, Βίος (Λάμπρος). Σ. Π. Λάμπρος, Ὁ βίος Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε. Νέος Ἑλληνομνήμων Γ' (1906), σσ. 129 - 223. Μετὰ γλωσ. πίνακος.
- Παντεχνῆς Ἰωάν. (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέθας (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.).
- Παραστάσεις (Preger). Ὅρα Ἡσύχιος Ἰλλούστριος (Preger).
(η' - θ' αἰ.)
- Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως (Preger). Ὅρα Ἡσύχιος Ἰλλούστριος (Preger).
(ι' αἰ.)
- Πεζόπουλος Ἐ., ἄθης. λ. Ἐ. Ἀ. Πεζόπουλος, Ἀθησαύριστοι λέξεις (ὧν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ἢ λ. θεός - θεῖος). Περ. Βυζαντις Β' (1911 - 1912), σσ. 127 - 136. Πραγματεία.
- Πεζόπουλος Ἐ., Συμβολαί. Ἐ. Ἀ. Πεζόπουλος, Συμβολαὶ κριτικαὶ καὶ γραμματικαί. ΕΕΒΣ Γ' (1926), σσ. 235 - 247. Πραγματεία.
- Πορφυρογέννητος Κ. (Pertusi). *C. Porfirigenito de thematibus, a cura di A. Pertusi. Studi e testi 160. Biblioteca Apostolica Vaticana 1952. Μετὰ γλωσ. πίνακος.*
(ι' αἰ.)
- Προκόπιος (Haury). *Procopii Caesariensis opera omnia; edidit J. Haury. Lipsiae 1905. Μετὰ γλωσ. πίνακος.*
(ς' αἰ.)
- Ρωμανός ὁ Μελωδός. Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ Ὕμνοι ἔκδοσις κριτικὴ μετ' εἰσαγωγῶν, σχολίων, μεταφράσεως καὶ πινάκων. Ἀθή-
(ς' αἰ.)

- ναι I (1952), II (1954), III (1957). Μετά γλωσ. πίνακος.
Σιμοκάττης Θεοφ. ('Α. Παπαδ. - Κερ.). 'Α θ α ν. Πα πα δ ό π ο υ λ ο ς - Κ ε ρ α μ ε ύ ς, Τρεῖς ανέκδοτοι προσωποποιῖαι ἢ διάλογοι Θεοφυλάκτου Σιμοκάττου. Δελτίον τοῦ Αὐτοκρ. Ρωσ. Ὑπουργείου Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Νοέμβριος 1910, σσ. 509 - 522. Σημειοῦνται αἱ ἄθησ. λέξεις.
- Σιμοκάττης Θεοφ.** (De Boor). *Theophylacti Simocatta e Historiae*; edidit Carolus De Boor. Lipsiae 1887. Μετά γλωσ. πίνακος.
- Στίχοι εἰς Μαν. Κομνηνόν** (Λάμπρος). Σ. Π. Λάμπρος, Στίχοι εἰς Μανουήλ τὸν Κομνηνόν. Νέος Ἑλληνομνήμων Ε' (1908), σσ. 328 - 332.
- Στουδίτης Θεόδ.** (Garzya). Antonius Garzya, *Theodori Studitae Epigrammata. Praefatio - Sigla, textus + appar. crit. I et II.* ΕΕΒΣ ΚΗ' (1958), σσ. 11 - 64. Σημειοῦνται αἱ ἄθησ. λέξεις.
- Στρατηγήματα** (De Foucault). J. De Foucault, *Strategemata*. Paris (Les Belles Lettres) 1949. Ἐν σ. 121 - 146 ὑπάρχει γλωσσικός πίναξ, εἰς τὸν ὁποῖον ὁμως δὲν σημειοῦνται αἱ ἄθησ. λέξεις.
- Συνέσιος** (Terzaghi). Synesii Cyrenensis, *Hymni*. Nicolaus Terzaghi recensuit. Consilio Academiae Lynceorum editi. Romae 1949. Μετά γλωσ. πίνακος.
- Σχολάριος Γενν.** (Λάμπρος). Σ. Π. Λάμπρος, Ἔργα Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου. ΠΠ Β' (1912 - 1924). Μετά γλωσ. πίνακος.
- Τζέτζης Ἰωάν.** ('Α. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀρέδας ('Α. Παπαδ. - Κερ.). (ιβ' αἰ.)
- Τορνίκης Εὐθ.** ('Α. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἰωάννης Μοναχός ('Α. Παπαδ. - Κερ.). (ιβ' αἰ.)
- Ὑμνογραφία** (Σ. Εὐστρ.). Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης, Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ὕμνογραφίᾳ ὡς ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς ἐκκλησίας καταγγέλλεται. Ἐνθ' ἄν., σ. 324, σημ. 2.
- Φώτιος** ('Αριστάρχης). Σ. Ἀριστάρχης, Φωτίου λόγοι καὶ ὁμιλίαι. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900, τ. I, II. Μετά γλωσ. πίνακος.
- Χιονιάδης Γρηγ.** ('Ι. Β. Παπαδ.). Ἰωάν. Β. Παπαδόπουλος, Γρηγορίου Χιονιάδου τοῦ ἀστρονόμου ἐπιστολαί. ΕΕΦΣΘ Α' (1927), σσ. 151 - 204. Ἐν σ. 182 ὑπάρχει σημείωσις τῶν ἄθησ. λέξεων. Ὅρα καί: Χ. Χαριτωνίδης, Ἰ. Β. Παπαδοπούλου Γρηγορίου Χιονιάδου τοῦ ἀστρονόμου ἐπιστολαί. ΕΕΦΣΘ Α' (1927), σσ. 260 - 280.
- Χωνιάτης Μιχ.** ('Α. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἰωάννης Μοναχός ('Α. Παπαδ. - Κερ.). (ια' - ιβ' αἰ.)
- Χωνιάτης Μιχ.** (Λάμπρος). Σπυρίδων Π. Λάμπρος, Τὰ Σωζόμενα Μιχαήλ Ἀχομινάτου τοῦ Χωνιάτου. Ἐν Ἀθήναις Α' (1879), Β' (1880). Μετά γλωσ. πίνακος. Ὅρα καί: Π. Ν. Παπα-

γεωργίου, Ἐπίκρισις τῆς Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου ἐκδόσεως τοῦ Μιχαήλ Ἀχομινάτου. Ἀθήνησιν 1883.

Χωριάτης Νικ. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.). Ὅρα Ἀπόκαυκος Ἰω., ἐπιστ. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.).

Ψελλός Μιχ., Ἐπιστ. (Kurtz). *Michaelis Pselli scripta minora.* (ια' αἱ.) *Magnam partem adhuc inedita edidit recognovitque Eduardus Kurtz. Ex schedis eius relictis in lucem emisit Franciscus Drexl. Vol. alterum: Epistulae. Milano 1941. Μετὰ γλωσ. πίνακος. Κρίσις: Ἄδ. Διαμαντόπουλος, ΕΕΒΣ ΙΖ' (1941), σσ. 303 - 307.*

Ψελλός Μιχ., Λόγοι (Kurtz). Ἐνθ' ἄν., vol. primum: orationes et dissertationes. Milano 1936. Μετὰ γλωσ. πίνακος. Κρίσις: Ἰω. Συκουτρῆς, ΕΕΒΣ ΙΒ' (1936), σσ. 511 - 520.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ

Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λέξεων ἠκολούθησα τὴν ἐξῆς σειρὰν. Λῆμμα — ἐτυμολογικαὶ παρατηρήσεις — ἐρμηνεῖα τῆς λέξεως — χωρίον ἐν ᾧ ἀπαντᾶται — παραπομπὴ τοῦ χωρίου καὶ ὁ ἐκδώσας τὸ κείμενον — ὁμοιοσύνητα, ἀντίθετα καὶ παραπομπαὶ εἰς τὰ λεξικά. Δὲν ἀναφέρονται οἱ συγγραφεῖς, ἂν γνωρίζωμεν αὐτούς, τῶν χωρίων λέξεων θησαυρισθειῶν ὑπὸ Εὐστρατιάδου, Ἄ. Ἄ. Παπαδοπούλου, Πεζοπούλου, καὶ εἴ τινος ἄλλου, εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὁποίου παραπέμπω (ὅπου ζητητέοι). Αἱ ὑπὸ Κουκουλέ, ΠΑΑ, θησαυρισθεῖσαι λέξεις δὲν προέρχονται ἐκ κειμένων, συμπεραίνονται λόγια ἔλαχίστας παρεισήγαγον δημῶδεις.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ

- L.S.K. = Λεξικὸν Liddell - Scott - Κωνσταντινίδου, ἔνθ' ἄν., σ. 321, σημ. 2.
- L.S.S.J. = Liddell - Scott - Stuart Jones, ἔνθ' ἄν., σ. 323, σημ. 1.
- Κουμαν. Ἀθησ. = Σ. Κουμανούδη, Συναγωγὴ ἀθησαυριστῶν λέξεων, ἔνθ' ἄν., σ. 321, σημ. 1.
- Κουμαν. Ν.Λέξ. = Σ. Κουμανούδη, Συναγωγὴ νέων λέξεων, ἔνθ' ἄν., σ. 321, σημ. 3.
- Sophokles = Λεξικὸν τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, ἔνθ' ἄν., σ. 323, σημ. 2.
- λ. = λῆμμα ἢ λέξις.
- * = λέξις μὴ θησαυρισθεῖσα ἐν τοῖς λεξικοῖς μηδὲ εὐρεθεῖσά που ἐν τοῖς κειμένοις, ὑπάρχουσα ὁμῶς κατ' ἀνάγκην.

Γ'

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

ἄβάκη, ἡ (< ἄβαξ, ἀβάκιον) = ἡ σκάφη τοῦ μύλου, εἰς ἣν καταπίπτει τὸ ἐκ τῶν μυλοπετρῶν ἄλευρον. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 505.

[Ἐν Κύπρῳ νῦν λέγεται *ἀβάιση*].

ἄβλαττος, ον (ἀ + βλάττη, blatta: ὄνομα βαφῆς πορφυραῆς) = ἄνευ βλάττης, πορφύρας ὥσπερ ἔνιοι τῶν νέων συγκλητικῶν ἄσιαυροί τε καὶ ἄβλαττοι. Ψελλὸς Μιχ., Ἐπιστ. (Kurtz) 152,28.

ἀβούλλωτος, ον (ἀ + bulla) = ἀνοικτός· ἐποίησα καὶ πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης γραφὴν καὶ ἔστιν ἀβούλλωτος. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἰ. Α. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (280,14).

[Παρεμφερῆς ἡ ἔννοια τῆς λ. καὶ εἰς τὴν Νέαν Ἑλλ.].

ἀβυσσιακός, -ή, ὄν (< ἄβυσσος) = ἀβυσσικός· χάος *ἀβυσσιακόν*. Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀβυσσοτόκος, ον (< ἄβυσσος + τόκος) = ὁ ὑπὸ ἀβύσσου τεχθεῖς. Χέρσον ἀβυσσοτόκον πέδον. Κοσμάς Μαΐουμα, Κανὼν Θεοφ. ῥδὴ α', εἰρμός (Μηναῖον Ἰανουαρ. 5').

ἀγαλλομένως ἐπίρη. (< ἀγάλλομαι) = ἐν ἀγαλλιάσει· ἀγαλλομένω ἀύλω ποδὶ ἀγαλλομένως ἐβόησεν. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀγαλματοφορία, ἡ (< ἀγαλματοφόρος, ἀγαλματοφορέω) = ἀνατύπωσις εἰκόνης τινός, ἐντύπωσις ἐν νῶ· ἀγαλματοφορία τῆς μενούσης ἀύλου πικρᾶς κολάσεως τὴν παροῦσαν ὑλώδη ἀκόλαστον ἡδονὴν ἀπεπτύσατο = ὅτι τῆς ἀύλου καὶ πικρᾶς καὶ διαμενούσης κολάσεως ἡ ἀνατύπωσις καὶ οἷον εἰκονισμὸς καὶ φαντασία τὴν διοχλοῦσαν ἡδονὴν τὴν ψυχὴν ἀπесόβησεν. Λέων Σοφὸς (Ἰ. Α. Παπαδ. - Κερ.) 237,30.

ἀγγελοφορέω -ῶ (< ἄγγελος + φέρω) = κομίζω ἀγγελίαν· ἀσωμάτου φύσεως ἀγγελοφορούσης τὸ κατὰ τῆς ἁμαρτίας... τρόπαιον. Φώτιος (Ἀρίσταρχος) Β', 231.

[Πρβλ. ἀγγελιαφορέω].

ἀγιόλεκτος, ον (< ἅγιος + λέγω > ἀγιολεκτέω) = ὁ ἐξ ἁγίων ἀπαρτισθεῖς· ἀγιόλεκτος συνασπισμὸς μαρτύρων — ἀγιόλεκτον στρατευμα μαρτύρων. Ἐκκλ. λέξεις (Ἰ. Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν. Λέξ. λ.].

ἀγιόπρωτος, ον (< ἅγιος + πρῶτος) = ὁ πρῶτος ἐν ἁγίοις· τὴν ἀγιόπρωτον καὶ ἀμίαντον κόρην — ἀγιόπρωτε, σεμνή. Ἐκκλ. λέξεις (Ἰ. Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[— > *ἀγιοπρωτεύω. Πρβλ. φιλόπρωτος > φιλοπρωτεύω].

ἀγιοστεφής, ἐς (< ἅγιος + στέφω) = τοῖς ἁγίοις ἔστεμμένος· τῶ τῆς

σωφροσύνης *ἁγιοστεφεῖ νυμφῶνι*. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πεβλ. ἁλιστεφής, πυριστεφής, ῥοδοστεφής, ἀκανθοστεφής, χρυσοστεφής κλπ.].

ἁγιοσύζευκτος, ον (< ἅγιος + συζεύγνυμι) = ὁ μετὰ τῶν ἁγίων συνεζευγμένος· τὸ *ἁγιοσύζευκτον ζεῦγος*, ἦτοι *νηστείαν καὶ προσευχήν*. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέ.

ἁγιότευκτος, ον (< ἅγιος + τεύχω) = ὁ τευχθεὶς, κατασκευασθεὶς ὑπὸ τῶν ἁγίων· *ἁγιότευκτος ὑπάρχεις ναὸς Κυρίου*. Ἐκκλ. λέξεις (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πεβλ. θεότευκτος, δημότευκτος, μελισσότευκτος, Ἡφαιστότευκος κλπ.].

ἀγκαλοφορέω -ῶ (< ἀγκάλη + φέρω) = φέρω ἐν ἀγκάλαις· *πηλίναις χερσὶν ἢ παρθένος ἀγκαλοφορεῖ*. Φώτιος (Ἀριστάρχης) Β', 349.

[—> *ἀγκαλοφορέομαι· πεβλ. *ἀγκαλοφορούμενος*. Εὔρηται ἐν Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀγκυλοκάρδιος, ον (< ἀγκύλος + καρδία) = ὁ ἔχων κυρτήν, σκολιὰν τὴν καρδίαν· οἱ *ἀγκυλόχειλοι καὶ ἀγκυλοκάρδιοι*. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πεβλ. ἀγκυλοβλέφαρος, ἀγκυλόγλωσσος, ἀγκυλοχείλης, ἀγκυλόδειρος, ἀγκυλόδους, ἀγκυλόκωλος, ἀγκυλόπους, ἀγκυλόρρινος, ἀγκυλόχειλος κλπ. ἅπαντα ἐπὶ τῆς σωματικῆς διαμορφώσεως. Πεβλ. ἐπίσης: στρεβλοκάρδιος, μελανοκάρδιος, σκληροκάρδιος, πονηροκάρδιος, βαρυμωροκάρδιος, βαρυκάρδιος κλπ.].

ἀγλαϊφόρος, ον (< ἀγλαΐα + φέρω) = ὁ φέρων ἀγλαΐαν, δόξαν· *ἀγλαϊφόρων ἀγγέλων*. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πεβλ. ἀγλαΐαφόρος, γερεαφόρος, ἀγλαφόρος].

ἀγλαοφώτης, ὁ (< ἀγλαός + φῶς) = ἀγλαοφῶτις, ἡ, εἶδος φυτοῦ (*raelonis officinalis*). Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 505.

ἀγλαόχρυσος, ον (< ἀγλαός + χρυσός) = ὁ ἐξ ἀγλαοῦ χρυσοῦ πεποιημένος, ὁ λαμπρὸς ὡς χρυσός· *ἀγλαόχρυσος τράπεζα*. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πεβλ. ἀγλαόμορφος, ἀγλαότευκτος, ἀγλαοφεγγής, ἀγλαόφωνος κλπ.].

ἀγμῆν ἐπίρ, = ἀκμήν, ἀκόμη· *ἀγμῆν μὴ γευσαμένη*. Ρωμ. ὁ Μελφδός, II, ΚΣ', 36· *ζῶσαι καὶ φαίνουσαι ἀγμῆν καὶ τὰ ἀκοίμητα*. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 5,25.

[Πεβλ. K r u m b a c h e r, in Kühn's Zeitschr. KZ' (1884), 506 LSc, Γ. Χατζιδάκιν, Ἀθηνᾶ ΜΒ' (1930), σσ. 79-83 καὶ Β. Φάβην ἐν ΒΝJ, ΙΗ' (1949), σσ. 154-169].

ἀγογγυσία, ἡ (< ἀγόγγυστος -ως < γογγύζω) = ἀποχή ἀπὸ γογγυσμῶν καὶ παραπόνων, ὑπομονή· *περὶ βρωμάτων ἀγογγυσίας*. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) ΚΒ', 175.

[Εὔρηται ἐν L.S.K. ἐξ ἀδήλου πηγῆς].

ἀγρανάπαυσις (ἀγρός + ἀνάπαυσις) = ἡ περίοδος καθ' ἣν ὁ ἀγρός παραμένει ἄσπαρτος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 506.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Σκύρω. Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀγράριον, τὸ (< ἀγρός) = ἀγροτικὸς φόρος· ἔχει δὲ καὶ τὰ ἀγράρια τῶν ῥηθέντων τόπων. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 99,14· 103,8.

[Εὔρηται ἐν Sophocles ὑπὸ διάφορον ἔννοιαν].

ἀγριομματίζω (< *ἀγρίωμα < ἄγριον + ὄμμα) = βλέπω μὲ ἄγριον ὄμμα· δς ἰδὼν τὰ δῶρα μικρότατα | ἀγριομματίσας καὶ λέγει. Κάλανδα (Ἰ. Α. Παπαδ. - Κερ.), 565.

[Πρβλ. ἀγριοποιέω].

ἀγυρτολέσχης, ὁ (< *ἀγυρτολεσχέω < ἀγύρτης + λέγω) = φλύαρος (ἐπὶ αἰσχροῦς σημασίας)· ἀγυρτολέσχα καὶ κριτὰ τῶν κρειτόνων. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 223,94.

[Πρβλ. λογολέσχης, μυθολέσχης, χρησμολέσχης, ἀερολέσχης, στενολέσχης κλπ.].

ἀγχιπύλος, ον (< ἄγχι + πύλη) = ὁ παρὰ τὴν πύλην κείμενος· τὰς ἀστυγείτονας καὶ ἀγχιπύλους ἐπισκέπτεσθαι πόλεις. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 83,7.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀδαμιαῖος, α,ον (< Ἀδὰμ) = ὁ ἐκ τοῦ Ἀδὰμ καταγόμενος· ἠλευθέρωσας ἀδαμιαῖον γένος ἐκ τῆς τυραννίδος. Ἐκκλ. λέξ. (Ἰ. Α. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Πρβλ. Ἀδαμίτης (Κορυμαν., Ν.Λέξ.)].

ἀδειλάνδρως ἐπίρ. (< ἀδειλάνδρος < ἀ + δειλός + ἀνήρ) = ἀφόβως, ἀπτοήτως. Ἐκκλ. λέξ. (Ἰ. Α. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Ἡ λ. ἀδείλανδρος εὔρηται ἐν Sophocles].

ἀδελφόφρων, ον (< *ἀδελφοφρονέω < ἀδελφός + φρονέω) = ὁ φρονῶν τὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἢ ὁ ἀδελφικὰ φρονήματα ἔχων· τοὺς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ὁμαίμονας καὶ κατὰ σάρκα ἀδελφόφρονας. Ἐκκλ. λέξ. (Ἰ. Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πρβλ. ἀδελφονοέω· ἐπίσης: θεόφρων, δαϊόφρων, νηπιόφρων, γυναικόφρων, Ζηνόφρων, Ἑλληνόφρων, τυραννόφρων, κυνόφρων, ἀνδρόφρων, ἐχθρόφρων κλπ.].

ἀδιάλαθος, ον (< ἀ + διά + λανθάνω) = ὁ πανταχόθεν δῆλος· τὸ τῆς ἀστραπῆς ἀδιάλαθον εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ πληρώματα φαίνεται. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. ἀδιάβατος, ἀδιάβλητος, ἀδιάγνωστος, ἀδιάζευκτος, ἀδιάλειπτος, ἀδιάλεκτος, ἀδιάληπτος, ἀδιάλυτος κλπ.].

ἀδιάπλοκος, ον (< ἀ + διά + πλέκω) = ὁ μὴ περιπλακείς εἰς τι·

ἀδιάπλοκον μέχρι παντός ἔσχε τὴν ἔλικα. Ψελλὸς M., Λόγοι (Kurtz) 218,23.

[Ὅρα προηγ.].

ἀδιάφλεκτος, ον (<ἀ+διαφλέγω)=ὁ μὴ καιόμενος, ἄφλεκτος. Ἐκκλ. λέξ. (᾿Α. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Πρβλ. ἀδιάφυκτος, ἀδιάχυτος, ἀδιάψευστος, ἀδιάφθορος κλπ. ἐπίσης: ἄφλεκτος, πυράφλεκτος, ἡμίφλεκτος, πυρίφλεκτος, πάμφλεκτος, ὁμόφλεκτος, εὐφλεκτος κλπ.].

ἀδουλόνοους, ουν (<ἀδουλος+νοῦς)=ὁ ἔχων νοῦν ἐλεύθερον Ἐλευθέριος ὡς ἀδουλόνοους φύσει | σπάθας θεωρῶν οὐκ ἐδουλοῦτο πλάνη. Ἐκκλ. λέξ. (᾿Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

ἀδρασταδάραις, ὁ ἀξίωμα τῶν Περσῶν τὸν δὲ Σέοσην ἀδρασταδάραι σαλάνην εὐθὺς ἀνεῖπεν. Προκόπιος (Haurgy) I, 6,18. I, 11,25.

ἀδωροληψία, ἡ (<ἀ+δωροληψία)=τὸ μὴ λαμβάνειν δῶρα· σοὶ μὲν γὰρ ἡ ἀδωροληψία καὶ τὸ τῆς ὠφελείας βραχὺ μείζονα οἴσει καρπὸν. Ψελλὸς M., Ἐπιστ. (Kurtz) 153,26.

[Πρβλ. ἀδωρόληπτος, ἀδωροδοκία κλπ.].

ἀειζωοπάροχος, ον (<ἀει+ζωή+παρέχω)=ὁ ἀεὶ ζωὴν παρέχων ἀειζωοπάροχος τρύφησις παραδείσου. Ἐκκλ. λέξ. (᾿Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πρβλ. ἐλαιοπάροχος, ταβλοπάροχος, ὄπλοπάροχος, ἐρωμενοπάροχος, ὕδροπάροχος κλπ.].

ἀειζωοτροφία, ἡ (<ἀει+ζωή+τρέφω, τροφή)=ἡ παντοτεινὴ, αἰωνία τροφή· ὁ σπείρων θλίψεις, νηστείας μετὰ δακρύων, οὗτος χαρᾶς δέξεται δράγματα ἀειζωοτροφίας. Ἐκκλ. λέξ. (᾿Α. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[—>*ἀειζωοτρόφος, *ἀειζωοτροφίω].

ἀειπόρευτος, ον (<ἀει+πορεύομαι)=ὁ διηνεκῶς πορευόμενος. Ἀθηναϊκὰ (᾿Α. Παπαδ.-Κερ.) Ε', 214 (Ἐπιστ. 4).

[Πρβλ. ἀδιαπόρευτος, δυσαναπόρευτος, δυσεκπόρευτος, παλιμπόρευτος, ὑγροπόρευτος, μακροπόρευτος, ὀπισσοπόρευτος, δυσπόρευτος, εὐπόρευτος, πολυπόρευτος κλπ.].

ἀειχαρίτωτος, ον (<ἀει+χαριτόω)=ὁ ἀείποτε πεπληρωμένος χάριτος. Ἐκκλ. λέξ. (Σ. Εὐστρ.) 3.

ἀθανάσιος, ον (<ἀθάνατος)=ἀθάνατος ἀθανασίου κληρονομίας — νυμφῶνας ἀθανασίους. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀθαρσέω -ῶ (<ἀθαρσής)=ἀποθαρρύνομαι, δειλιῶ· ἐπειδὴ αὐτῶν τοὺς πολλοὺς εἶδεν πεφοβημένους τε καὶ ἀθαρσοῦντας. Προκόπιος (Haurgy) IV 11,22.

[Πρβλ. προσθαρσέω, εὐθαρσέω κλπ.].

ἀθηναϊσμός, ὁ (< ἀθηναίτζω) = τὸ ἀθηναίζειν· μῶν εὐλαβεῖται μὴ καὶ γράφαιτό τις αὐτὸν ἀθηναϊσμοῦ, ὡς ἔνιοι τῶν πάλαι τινὰς μηδισμοῦ ἢ φιλιππισμοῦ; Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β' 188,23.

[Ὅρα λ. ἐν Κουμαν., Ἀθησ. καὶ Ν. Λέξ.].

ἀθλητομήτωρ, ἡ (< ἀθλητής + μήτηρ) = ἡ μήτηρ ἀθλητοῦ· ἐν οὐρανοῖς συνέστην ἀθλητῆ τέκνω | ἀθλητομήτωρ καλλίτεκνος Εὐβούλη. Ἐκκλ. λέξ. (Ἀ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πρβλ. θεομήτωρ, πατρομήτωρ, μητρομήτωρ, καλομήτωρ, φιλομήτωρ κλπ. Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ν. Λέξ. λ. ἀθλοπάτωρ].

ἀθλοθέτις, ἡ (< ἀθλοθέτης, ἀθλοθετέω) = ἡ δικάζουσα, κρίνουσα ἐν τοῖς ἀγῶσι· τιμήσωμεν οὖν αὐτὴν ὡς τροπαιοφόρον... σεβασθῶμεν ὡς ἀθλοθέτιν. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 347,10.

[Πρβλ. ἀγωνοθέτις].

αἰγιαλεύω (< αἰγιαλεύς) = ἄλιεύω. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 507.

[Οὕτω λέγεται νῦν ἐν Σκοπέλω].

αἰγιαλισκάριον, τὸ (< *αἰγιαλίσκος < αἰγιαλός) = ἡ παράλιος τοποθεσία. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 507.

[Νῦν ἐν Λευκάδι ἡ παράλιος τοποθεσία καλεῖται ἄγιαλισκάρι].

αἰγόμαλλον, τὸ (< *αἰγόμαλλος < αἶξ + μαλλίον) = τὸ ἔριον τῆς αἰγός. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 507.

[Ἐν Ζακύνθῳ νῦν λέγεται ἄγόμαλλο. Πρβλ. αἰγόκερως, αἰγοκέφαλος, αἰγομελής, αἰγοπόδης, αἰγοπρόσωπος, αἰγόφθαλμος, αἰγῶνυξ, αἰγῶνυχον κλπ. Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ν. Λέξ. λ. αἰγόμαλλος].

αἰδιέομαι, οὖμαι (< αἰδιός) = γίγνομαι αἰώνιος· τὸ εἰς αἰῶνας αἰδιούμενον εἴληφας κλέος. Ἐκκλ. λέξ. (Ἀ. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

αἰθεροβόμβαινος, α, ον (< αἰθήρ + *βομβάινω) = ὁ βομβῶν ἐν αἰθέρι· καὶ σφηκίαν καλέσας τὴν αἰθεροβόμβαιναν μέλισσαν. Ψελλὸς Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 38,11.

[Πρβλ. αἰθεροβάμων, αἰθεροδρομός, αἰθερολαμπής, αἰθερονόμος, αἰθερόπλαγκτος κλπ.].

αἰθρίασμα, τὸ (< αἰθριάζω) = εὐδία, καλοκαιρία. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 507.

[Πρβλ. αἰθρίασις].

αἱμασίς, ἴδος, ἡ (< αἱμασιὰ) = τὸ ἐπὶ τῶν κλιτύων λόφου τμῆμα ἀγροῦ, τὸ χωριζόμενον δι' ἀναλημμάτων. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ' 507.

[Τοῦτο νῦν ἐν Σκύρῳ καλεῖται ἄμασίδα].

αἱμοβορία, ἡ (< αἱμοβόρος) = τὸ βιβρώσκειν αἷμα, σκληρότης (μετφρ.)· ἐσκλήρυνε Χορσόης... εἰς αἱμοβορίαν καὶ φορολογίαν. Θεοφάνης (De Boor) 302,26.

[Πρβλ. ἀνθρωποβορία. Νεοελλ. *μοβορία*. Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ν.Λέξ. λ. αἰμοβορία].

αἰμοθυσία, ἡ (<αἷμα+θυσία)=θυσία αἵματος, σκληρὰ θυσία· μαγείαις δὲ καὶ ἀσελείαις καὶ αἰμοθυσίαις... ἀπατώμενος. Θεοφάνης (De Boor) 413,22.

[᾽Ορα προηγ. Πρβλ. ὄρνεοθυσία, εἰδωλοθυσία, ἀνθρωποθυσία, βουθυσία κλπ.].

αἰμοφάγος, ον (<αἷμα+ἐφαγον)=αἰμοβόρος, σαρκοφάγος· αἰμοφάγα πετεινά. Ἐκκλ. λέξ. (᾽Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[᾽Ορα προηγ. Πρβλ. αἰμοτόκος, αἰμοφόβος, αἰμοχαρής. Ἐπίσης καὶ ἐν Κουμαν., Ν.Λέξ. λ. αἰμοφάγος].

αἰνετικός, ἡ, ὄν (<αἰνέω)=αἰνετήριος· αἰνετικῶς θυσίας. ᾽Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κῆξ.

αἰνιγματώδης, ὁ (<αἰνίγμα+ώδης)=ὁ ἄδων, λέγων αἰνίγματα. ᾽Α. Χατζῆς, περ. Ἐπιστήμη 2 (1951), σ. 17.

αἰρολόγος, ὁ (<αἶρα+λέγω)=τὸ μὲ εὐρείας ὀπὰς κόσκινον διὰ τοῦ ὁποίου καθαρίζουν τὸν σῖτον καὶ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ξένων οὐσιῶν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 508.

[αἶρα = τὸ ἐν τῷ σίτῳ παράσιτον. Τοῦτο νῦν οὕτω λέγεται ἐν Νάξῳ, Μεγίστη, Σκύρω καὶ ἄλλαχού].

αἰσθητρον, τὸ (<αἰσθητήριον)=τὸ αἰσθητήριον ὄργανον, οὗς· τῷ αἰσθητέρῳ τούτῳ βαρέως ἀκούω. ᾽Απόκαυκος Ἰω., ἔργα (᾽Α. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (255,17).

αἰσχρολέκτης, ὁ (<αἰσchrὸς+λέγω)=αἰσχρολόγος, ὁ αἰσχρολογῶν· ἀπεστρέφετο τοὺς αἰσχρολέκτας. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 32,22.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., ᾽Αθησ. λ.].

αἰσχρονομία, ἡ (<αἰσchrὸς+νομος>*αἰσχρονοέω)=αἰσchrὸς διαλογισμός. Ἐκκλ. λέξ. (᾽Α. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Πρβλ. αἰσχροκέρδεια <αἰσχροκερδής, αἰσχροπάθεια <αἰσχροπαθής, *αἰσχροπρέπεια <αἰσχροπρεπής κλπ.].

ἀκάθαρμα, τὸ (<ἀ+καθαίρω)=ἀκάθατος· ταῦτα ἔλεγεν ὁ θεῖος Παῦλος, ἵνα τὸ ἄγος παραδηλώσῃ τῶν ἀκαθαρμάτων. ᾽Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κῆξ.

[Πρβλ. Νεοελλ. *κάθαρμα*].

ἀκανθόπλεκτος, ον (<ἀκανθος+πλέκω)=ὁ ἐξ ἀκανθῶν πεπλεγμένος, ἀκάνθινος· στέφος ἀκανθόπλεκτον. Ἐκκλ. λέξ. (᾽Α. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Πρβλ. ἀκανθόβλαστος, ἀκανθοβόλος, ἀκανθοστεφής, ἀκανθοφόρος κλπ. Ἐπίσης πρβλ. λινόπλεκτος, σχοινόπλεκτος, κισσόπλεκτος κλπ.].

ἀκαρπίστως, ἐπίρ. (< ἀκάρπιστος) = ἀκάρπως, ἀνωφελῶς· *ὅτι σὺ τοῖς δημοσίοις καταστίχοις ἐγγέγραψαι, ἀκερδῶς, ἀκαρπίστως.* Ἐπίρ. Ἰω., Συνοδ. (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) 11,39.

ἀκενώτως, (< ἀκένωτος) = χωρὶς νὰ κενοῦται· *ἀεὶ κενοῦται ἀκενώτως.* Ἐπίρ. Ἰω., ἔργα (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (256,31).

ἀκεφαλαίομαι -οῦμαι (< ἀκέφαλος) = οὐ τίθημι ἐπικεφαλίδα· *ἠκεφαλαίωτο γὰρ καὶ ἀνεπιγέγραπτο.* Ἀποστολῆς Μ. (Noiret) XCIV, 115.

[Ἦρα ἀνεπιγράφομαι].

ἀκμαιότης, ητος, ἡ (< ἀκμαῖος) = ἰσχύς· *ὑποστρέφουσι τῆς σῆς σπουδῆς καὶ ἀκμαιότητος.* Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 85,3.

[Περβλ. ὠραιός > ὠραιότης. Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀκμήτως, ἐπίρ. (< ἀκμητος) = ἀκαταπονήτως· *τιτροίης δ' ἂν ἀκμήτως εὖ οἶδα.* Ἀποστολῆς Μ. (Noiret) CXIII, 129.

ἀκρεμόνιον, τὸ (< ἀκρεμών) = τὸ τρυφερὸν ἄκρον κλάδου, τὸ πρὸς τροφήν τῶν ζώων χρησιμοποιούμενον. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 508.

[Ἐν Σαμακόβῳ νῦν λέγεται ἄκρομόνι].

ἀκρόγονος, ον (< ἄκρον + γίγνομαι) = ἀκρογωνιαῖος· *λίθος ἀκρόγονος θαυμαζόμενος ἐν γωνίᾳ τῆς θεοκλήτου ἐκκλησίας.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀκρόδρυος, ον (< ἄκρον + δρῦς) = ἀκρόδρυα· *ἐκαρποφόρησας ἀκρόδρύους καρπούς.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέ.

[ἀκρόδρυα = ὀπωροφόρα δένδρα. Ἐνταῦθα ἀναφέρεται ἐπὶ καρπῶν ἐχόντων τραχὺ ἢ σκληρὸν τὸ κέλυφος].

ἀκρόδωμα, τὸ (< ἄκρον + δῶμα) = τὸ ἐξέχον ἄκρον τοῦ δώματος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 508.

[Νῦν λέγεται ἐν Καππαδοκίᾳ ἀκρόδωμαν, ἐν Κύπρῳ ἄκρόδωμεν καὶ ἐν Ἁνδρῶ, Κύθνῳ, Σίφνῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἄκρόδωμα. Περβλ. ἀκρογείσιον, ἀκροπύργιον, ἀκροπύργωμα κλπ.].

ἀκρόκρημνον, τὸ (< ἄκρον + κρημνός) = τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Περβλ. ἀκροθίνιον, ἀκροκέραια, ἀκροκιόνιον, ἄκροκόρινθος κλπ. Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν.Λέξ. λ. = στρωματοκέφαλον].

ἀκρόσκαλον, τὸ (< ἄκρον + σκάλα) = πλατύσκαλον, κεφαλόςκαλον· *ἐφαπλοῦται δὲ ἡ τοιαύτη σκάλα ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς προθύροις τῶν ταύτης ἐργαστηρίων δημοσίας διόδου καὶ ἄχρι τοῦ ἀκροσκάλου.* Ἀρχεῖον Βυζ. Μνημ. (Ὁρλάνδος) 62.

[Περβλ. ἀκρόπολις, ἀκρόπεφρον, ἀκρόπτερον, ἀκρορρίνιον, ἀκρορρύμιον, ἀκροστόμιον κλπ.].

ἀκροτελευτήριον, τὸ (< ἄκρον + τελευτή) = τὸ ἄκρον τέλος τῆς ἐπιστολῆς· *ἀκροτελευτήριον δέ σοι τοῦ γράμματος τοῦτο*. Ψελλὸς M., Ἐπιστ. (Kurtz) 117,26.

[Πρβλ. ἀκροτελεύτιον = τὸ ἄκρον παντὸς πράγματος, ἰδίως ἐπὶ στίχου ἢ ποιήματος, ἐντεῦθεν δὲ τὸ περιοδικῶς ἐπαναλαμβανόμενον μέρος τοῦ ἄσματος, ἢ ἐπιφθόσ].

ἀκροφεγγία, ἡ (< ἄκρον + φέγγος) = φαιδρὰ λάμψις· ὡ ποῖος ἔσβης λύχνος *ἀκροφεγγίας*. Ψελλὸς M., Λόγοι (Kurtz) 200,286. Ἰδὼν δέ... καὶ τὴν ἀπασιράπτουσαν *ἀκροφεγγίαν*. Αὐτίθι, 205,434.

[Τοῦτο μαρτυρεῖ περὶ ὑπάρξεως τῆς λ. *ἀστροφεγγία, νεοελλ. ἀστροφεγγιά].

ἀκρόχειλον, τὸ (< ἄκρον + χειλος) = ἀκροχειλία· περὶ τὰ ἀκρόχειλα τῆς κατεσχισμένης γῆς. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

[ἀκροχειλία = τὰ ἄκρα τῶν χειλέων].

ἀκρώρειος, ον (< ἄκρον + ὄρος) = ὁ ἐν ἀκρωρείᾳ ὢν· ἀκρώρειος σκόπελος. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

[ἀκρώρεια = ἡ ράχισ ἢ ἡ κορυφή ὄρους].

ἀκτινοβόλησις, ἡ (< ἀκτινοβολέω) = ἀκτινοβολία· τὰς περὶ κύκλω ἀποδισκεύσει *ἀκτινοβολήσεις βίῳ καὶ λόγῳ*. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (258,31).

[Πρβλ. Νεοελλ. ἀκτινοβόλημα].

ἀκτινολαμπέω - ὦ (< ἀκτίς + λάμπω) = ἀκτινοβολῶ· *ἀκτινολαμπεῖ τοὺς ὄρωνας ἐνθέως*. Στουδίτης Θ. (Garzya) XCIV, 11.

[Εὐρηται ἐν L.S.K. χωρὶς νὰ δηλοῦται ἡ πηγὴ ἐξ ἧς λαμβάνεται].

ἀκτινοφωτοειδής, ἐς (< ἀκτίς + φωτοειδής) = ὁ φῶς ἀκτινοβολῶν· ἄγγελοι *ἀκτινοφωτοειδεῖς*. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

ἀλαλήτως (< ἀλάλητος) = ἀρρήτως, ἀνεκφράστως· τῇ τοῦ θείου πόθου *ἀλαλήτως ἐγκολλᾶσθαι χρησιότητι*. Διάδοχος ἐπίσκ. (Places) 104,10.

[Ἐτέρα γραφὴ ἀλαλήτω].

ἀλγηδότηρ, τηρος (< ἄλγη + δοτήρ) = ὁ προκαλῶν ἀλγηδόνας· τοῦ *ἀλγηδότηρος ἐκκενωθέντος ὑγροῦ*. Ἁγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 91,4.

ἀλγόπληξ, ηγος, ὁ (< ἄλγος + πλήττω) = ὁ πληγεὶς ὑπὸ ἄλγους· *διυπνισθεῖς ἀλγόπληξ ὄλωσ εὐρέθη*. Ἁγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 89,20.

[Πρβλ. ἀλιπλήξ, θεοπλήξ, ἡλιοπλήξ, φρενοπλήξ, οἰνοπλήξ, ἡδονοπλήξ, δαιμονοπλήξ, κεραυνοπλήξ, οἰστροπλήξ, κυματοπλήξ, φωτοπλήξ

κλπ. ἅπαντα φέροντα τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ὁ ὀρθὸς τονισμὸς τῆς λ. εἶναι ἀλγοπλήξ. Ὅρα Χ. Χαριτωνίδου, εἰς Ἑσυχιον. ΕΕΦΣΠΘ Α' (1927), σσ. 77 - 78. Πρβλ. Νεοελλ. ἀλγοπληγῆς (Κουμαν., Ν.Λέξ.).]

ἀληθέως, ἐπίρ. (< ἀληθῆς) = ἀληθῶς ἔσονται ἀληθέως λατρευταί. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 73,20.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀλιθρέμμων, ονος, ὄ (< ἄλς + τρέφομαι) = ὄ τρεφόμενος ὑπὸ τῆς θαλάσσης ὡς ἀλιθρέμμων κόχλος ἄνθος πορφύρας. Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 7,16.

[ἀλιθρέμβων cod. Πρβλ. ἀλινηχῆς, ἀλίξαντος κλπ.].

ἀλληλοσφαγία, ἡ (< ἀλλήλων + σφαγή) = ἡ ἀμοιβαία σφαγή ὃ διάβολος τοιαύτην ἤγειρε μανίαν καὶ ἀλληλοσφαγίαν, ὥστε τέκνα κατὰ γονέων συγκινεῖσθαι εἰς σφαγήν. Θεοφάνης (De Boor) 418,8.

[Πρβλ. ἀλληλοκτονία, ἀλληλομαχία, ἀλληλοτυπία, ἀλληλοφαγία, ἀλληλοφθονία, ἀλληλοφθορία κλπ. Νεοελλ. ἀλληλοσφαγία (Κουμαν., Ν.Λέξ.).]

ἀλληλοτρόπως, ἐπίρ. (< *ἀλληλότροπος) = κατὰ τρόπους διαδεχομένους ἀλλήλους. Ἑκκλ. λέξ. (Ἀ. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Ἐν L.S.K. εὔρηται ἡ λ. ἀλληλότροποι, α].

ἀλληνάλλως, ἐπίρ. (< ἄλλην + ἄλλως) = διαφοροτρόπως λέγειν τοὺς διαφόρους τῶν λοιπῶν ἀλληνάλλως θανάτους. Εὐθυμίου Βίος (De Boor) XXI, 5.

[Εὔρηται ἐν Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀλληθαλής, ἐς (< ἄλλη + θάλλω) = ὃ εἰς ἄλλον τόπον ἀκμάζων εὔτι δένδρεα τοσσάδ' ἀλληθαλῆ κατέληξα. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 383,230.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀλμυριωτικός, ἡ, ὄν (< *ἀλμύριος < ἀλμυρία) = λίνειον ὕφασμα κατασκευαζόμενον ἐν Ἀλμυρῷ τῆς Θεσσαλίας. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (280,21).

ἄλός, ἡ, ὄν (< ἄλς) = ἀλμυρός. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 509.

[Εὔρηται συνήθως ὡς α' συνθετικόν: ἀλοσάχνη, ἀλοσύδνη κλπ.].

ἀμελγία, ἡ (< ἀμέλγω) = τὸ ἀμέλγειν. ἄρμεγμα. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀμέλιστος, ον (< ἀ + μελιζω) = ὃ μὴ μελισθεῖς, αὐτούσιος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 509.

[Εὔρηται ἐν Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς. Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Θήρῳ].

ἄμεστος, ον (< ἀ + μεστός) = ἄγονος, κενός ἄχωρον... | χερσεύουσαν καὶ ἄμεστον. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς I, 5', 405.

ἀμιλλάω -ῶ (< ἀμιλλα) = ἀμιλλῶμαι· *ἀμιλλῆσαι ἡμᾶς τοὺς γηγενεῖς παρεγένετο*. Ἐγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Παρ' Ἡσυχ. εὐρεται ἀμιλλᾶν τὸ ἐρίζειν, καὶ εἰς τάχος γράφειν].

ἀμνιάζω (< ἀμνιον) = γεννῶ, ἐπὶ προβάτων. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 510.

[Νῦν ἐν Πόντῳ λέγεται ἀμνάζω].

ἀμοιβεύς, ὁ (< ἀμοιβός) = ἀντικαταστάτης· ἐκάστου εὐρίσκεται ἀμοιβεύς. Ἐγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Εὐρεται ἐν L.S.S.J. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀμφηνιάζω (< ἀμφι + ἡνία) = ἐπανίσταμαι κατὰ τινος· καὶ ἀμφηνιάσας, οἱμοι, τῆς Ἐδὲμ ἐξεβλήθη. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 7,18.

ἀμφικαλλής, ἐς (< ἀμφι + κάλλος) = περικαλλής· ῥάδαμος, εὐθύς, ἀμφικαλλῆς διτιτόθεν. Στουδίτης Θεόδ. (Garzya) CXVI, 3.

[Περβλ. ἀμφίκακος· ἐπίσης: ζακαλλής, περικαλλής, περισσοκαλλής, ὑπερκαλλής κλπ.].

ἀμφίκλονος, ὄν (< ἀμφι + κλόνος) = τεταραγμένος· καὶ τὸ δὴ μείζον, ἀμφίκλονον περὶ ὅσε ἀπήτηκα. Ἀποσιόλης Μ. (Noiret) CXXI, 134.

[Περβλ. ἀμφίκοιλος, ἀμφίκομος, ἀμφίκρανος, ἀμφίκυρτος, ἀμφίλοφος, ἀμφίμαλλος κλπ. Ἐπίσης: πυρικλόνος, πολεμόκλονος, κεραυνόκλονος κλπ.].

ἀμφιλαλέω -ῶ (< ἀμφίλαλος) = διαλαλῶ· εἶτα χεῖλεσιν ἄκροισ ἀρετὴν ἐξαίρω καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῇ διαβεβοημένους ἀμφιλαλῶ. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 25,23.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀμφιπατέω -ῶ (< ἀμφι + πατῶ) = πατῶ μετὰ δυσκολίας· ὄγδοάτη, Πατάπιε, γλόης πέδον ἀμφεπάτησας. Ἐκκλ. λέξ. (Ἄ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

ἀναβάκχευσις, ἡ (< ἀναβακχεύω) = βακχικὴ μανία· ἀρρήτους ἀνακινήσεις καὶ ἀναβακχεύσεις θαυμάσαντες. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 236,8.

ἀναγγάρευτος, ὄν (< *ἀναγγαρεύω < ἀ-ν-ἀγγαρεύω) = ὁ μὴ ἀναγκαζόμενος εἰς τινα ὑπηρεσίαν· ἃ γὰρ καὶ οἱ πρὸ τοῦ βασιλεῖς καὶ ὁ μακρὸς διετήρησε χρόνος ἀζημίωτά τε καὶ ἀναγγάρευτα. Κομνηνὸς Θεόδ. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (298,36).

ἀναγείρω (< ἀνεγείρω· κατὰ προχωρητικὴν ἀφομοίωσιν) = ἀνεγείρω· εἰς τὸ ἀναγεῖραι καὶ ἀνοικοδομῆσαι. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 167,5.

[Περβλ. ἐπόμε.].

ἀνάγερσις, ἡ (περβλ. προηγ.) = ἀνέγερσις· εἰς ἀνάκτησιν καὶ ἀνοικοδο-

μὴν ἀναγέρσεως τῶν οἰκημάτων. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 61,26.
ἀναγραφικός, ἡ, ὄν (< ἀναγράφω)=ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀναγραφὴν· οὐκ ἐδόθη σοι ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ τούτου ἀναγραφικὸν ζήτημα. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 131,7.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀνάγραφος, ον (< ἀναγράφω)=ἀναγεγραμμένος ἐν δημοσίᾳ ἐπιγραφῇ· ἡ δὲ στηλογραφία, ἡ ἀνάγραφος προφητεία καὶ μνήμης ἀξία. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 386,6.

[Πρβλ. ἀνάγραπτος].

ἀναγύρευσις, ἡ (< *ἀναγυρεύω)=ἀναζήτησις· εἰς ἀναζήτησιν καὶ ἀναγύρευσιν. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 95,6.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ. ἐξ ἄλλης πηγῆς. Ἐπίσης Νεοελλ. γυρεύω = ἀναζητῶ].

ἀναγυρίζω (< ἀναγύρω)=ἀναζητῶ ἐπιμόνως· εἰς τὸ ποιῆσαι, προσθῆσαι καὶ ἀναγυρίσαι πλείους ἑτέρους μοναχοὺς. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 67,21.

[Πρβλ. ἀναγύρευσις, ἀναγύρω].

ἀναγύριον, τὸ (< ἀνάγυρος)=δύσοσμον φυτὸν (anagyris foetida). Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 510.

[Πρβλ. ἐν L.S.K. λ. ἀνάγυρος].

ἀναγύρω (< ἀνά + γυρος)=ἀναζητῶ· ὅπως... ἀναγύρης καὶ ἑτέρους μοναχοὺς. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 23,15.

[Πρβλ. ἀναγύρευσις, ἀναγυρίζω].

ἀναδόμησις, ἡ (< ἀναδομέω)=ἡ ἐκ νέου ἀνοικοδόμησις· οὐδενὶ γὰρ ἀναδόμησις ἤλπιστο τοιοῦδε καὶ τοσοῦδε ναοῦ. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 40,9.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀνάδρομος, ὁ (< ἀνά + δρόμος)=ἀναδρομή, ἀνάβασις· ὁ ἐκ δυσμῶν τῆς ἁμαρτίας ἀνάδρομος. Ἀθηναϊκὰ (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.) Γ', 273.

[Εὑρεται καὶ ἐν L.S.S.J. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀναζωοποιήσις, ἡ (< ἀναζωοποιέω)=ἡ ἐπαναγωγὴ εἰς τὴν ζωὴν· διὰ σοῦ ἀναζωοποίησιν. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 85,4.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀναθήλησις, ἡ (< ἀναθηλέω, ἀναθάλλω)=ἀναβλάστησις· ὁ δὲ νοῦς σου οἷα νηφαλίῳ ποιῶ ἄρδευέσθω πρὸς ἀναθήλησιν. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 110,30.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀναιδεστέρως, ἐπίρ. (< ἀναιδέστερον)=ἀναιδέστερον· ἀναιδεστέρως τὸ σῶμα περικακίζουσι. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀνακαινιστής, ὁ (< ἀνακαινίζω) = ὁ ἀνανεώνων τι· ἀλλὰ τῷ ἀνοικιστῇ καὶ ἀνακαινιστῇ... ἐγκαλλωπίζονται. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 72,10.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαῖν., Ἀθην. καὶ Ν.Λέξ. λ.].

ἀνακαλλωπίζω (ἀνά + καλλωπίζω) = ἀνακαλλύνω· ἀνακαλλωπίσαι ἅπαντα τὰ μέλη αὐτοῦ. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς ΙΙ, ΚΕ', 73.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαῖν., Ἀθην. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀνακολπόμαι -οῦμαι (< ἀνακολπόω) = περιβάλλομαι· ὁ Τίγρις τὴν Ῥωμαίων γῆν περιπτύσσει καὶ ἀνακολποῦται. Σιμοκάτης Θεοφ. (De Boor) ΙΙ, 10,1.

ἀνάκομμα, τὸ (< ἀνακόπτω) = τὸ διὰ τοῦ κοσκινίσματος ἀποκρινόμενον καὶ ἐν τῷ κοσκίνῳ παραμένον πιτυρῶδες σίτινον ἄλευρον. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 510.

[Οὗτω νῦν λέγεται ἐν Πόντῳ. Πρβλ. καὶ ἐν L.S.S.J. λ. ὑπὸ διάφορον ἔννοϊαν].

ἀνακριβῶς, ἐπίρ. (< ἀνακριβής, ἀνάκριβος) = ἄνευ ἀκριβείας, ἀδρομερῶς. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἀ. Παπαδ. - Κερ) ΙΑ', 850 (273,31).

[ἀνακριβῶς cod. Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαῖν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀνακυκλίζω (< ἀνακυκλέω) = περιστρέφω, περιδινῶ. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 511.

[Νῦν ἐν Κρήτῃ οὕτω λέγεται, ἐν δὲ Καρύστῳ ἀνατσουκλίζω. Ἐκ τούτου παράγεται ἡ λ. ἀνακυκλισμός (ὄρα ἐπόμε.), ὅπερ ἐν L.S.K. διορθοῦται εἰς ἀνακυλισμός].

ἀνακυκλισμός, ὁ (< ἀνακυκλίζω) = δίνη. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ' 511.

[Ὅρα προηγ. Πρβλ. καὶ ἐν Sophocles λ. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀνάλυμα, τὸ (< ἀναλύω) = ἀπαλλαγὴ, ἀνάπαυσις, σωτηρία· οὐκ ἔστιν ἀνάλυμα | ἐν τῇ τελευτῇ ἐμοῦ. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς Ι, Θ', 345.

ἀνάμεσα, ἐπίρ. (< ἀνάμεσος) = ἐν τῷ μέσῳ· τὴν σελήνην δὲ τέθεικας, ... λήγουσαν καὶ αὐξάνουσαν ἀνάμεσα μηνίσι. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 403,63.

[Πρβλ. καὶ Νεοελλ. ἀνάμεσα].

ἀναμοδιάζω (< ἀνά + μόδιος) = μεταφέρω ἀπὸ σάκκου εἰς σάκκον δημητριακοῦς καρπούς. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 511.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Εὐβοίᾳ].

ἀναοσμῶ (< ἀνά + ὄσμῳ) = ἀνευρίσκω διὰ τῆς ὄσμῆς. Φ. Κουκουλές, ἔνθ' ἀν. ΚΘ', 511.

[Νῦν ἐν Καρπάθῳ λέγεται νεοοσμῶ].

ἀναπάλειπτος, ον (< ἀ-ν-ἀπαλείφω) = ἀνεξάλειπτος· τῇ καρδίᾳ σε

ἔγγραφάμενοι ἀναπάλειπτον ἔξομεν. Ἐπιγραφαὶ (Ἐπιγραφαὶ - Κερ.) Ε', 214 (Ἐπιστ. 8).

[Πρβλ. καὶ ἐν Σακελλαρίου Ἀθ. λεξ. λ. εἰλημμένον ἐκ τοῦ Εὐσταθίου].

ἀναπικρόμαι -οῦμαι (<ἀνά+πικροῦμαι)=ὀδύρομαι, ὀλοφύρομαι. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 511.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Καππαδοκίᾳ].

ἀναπινίζω (<ἀναπινόω)=ἐννοῶ· οἶδεν γὰρ ἐθάς ἃ μὴ δεῖ λογισμὸς ἀναπινίζειν=καὶ γὰρ ὁ ἐν τοῖς ἀτόποις ἀνεθισθεὶς κυλινδεῖσθαι λογισμὸς εὐχερῆς ἐστὶν ἐννοεῖν, ἃ μὴ πρόπον ἐστίν. Λέων Σοφὸς (Ἐπιγραφαὶ - Κερ.) 227,1.

ἀνάπλοια, ἡ (<ἀνά+πλοῦς)=ἡ ἐπάνοδος τῶν πλοίων εἰς τὸν λιμένα. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 511.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Καρπάθῳ. Πρβλ. ἀπόπλοια, εἰσπλοια, δύσπλοια, εὐπλοια, εὐθύπλοια, ταχύπλοια κλπ.].

ἀναπομπεύω (ἀνά+πομπή)=ἄγω πομπήν· ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐπανηγύριζον μακροῖς ἔτεσι καὶ ἵπποδρομίαις ἀνεπόμπευον. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 354,9.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαῖν., Ἀθησ. λ.].

ἀναποχή, ἡ (<ἀ-ν-ἀποχή)=ἡ μὴ ἀποχή, συμμετοχή· ὣν τῆς διανοίας ἀναποχή ἡ οὐσία. Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 45,24.

ἀναρότρευτος, ον (<*ἀναροτρεύω)=ἀναροτρίαστος· ἡ ἀναρότρευτος ἄρουρα. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς I, ΙΔ', 181.

ἀνασκυλμός, ὁ (<ἀνά+σκυλον)=ἀπογύμνωσις, λεηλασία· ἀνασκυλμοὺς νεκρῶν σωμάτων. Εὐθυμίου Βίος (De Boor) XX, 7.

ἀναστασίμως, ἐπίρ. (<ἀναστάσιμος)=κατ' ἀναστάσιμον τρόπον· οὐ σταυρωσίμως καὶ ἀναστασίμως κατὰ τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντας κανόνας ἐξυμνοῦμεν τοῦ... θεοῦ; Κοσμᾶς Ἀττικὸς (Ἐπιγραφαὶ - Κερ.) 276,18.

ἀνατράπελος, ον (<ἀνά+τραπελός)=παλιντράπελος· πάντα δ' ἀνατράπελα στεροπαῖς ἰκέλη ταχυτῆτι. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 382,199.

[Πρβλ. δυστράπελος, ἐκτράπελος, εὐτράπελος, φιλευτράπελος κλπ. Ἐπίσης πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαῖν., Ἀθησ. λ.].

ἀνατρομαλίζομαι (<ἀνά+τρομαλέος)=τρέμω ὑπὸ τοῦ ψύχους. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 512.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Ῥόδῳ, ἐν δὲ Καρπάθῳ ἀνετρομαλίζομαι].

ἀναυσίπορος, ον (<ἀ+ναυσίπορος)=ὄν δὲν δύναται τις καὶ διέλθῃ διὰ πλοίου· ποταμοῖς ἀναυσιπόροις. Φώτιος (Ἀριστάρχης) Β', 16.

- ἀναψήφομαι** (< *ἀναψήφω < ἀνά + ψῆφος) = ἀναψηφίζω. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 132,25.
- ἀνεγκρατήτως**, ἐπίρ. (< *ἀνεγκράτητος) = ἄνευ ἐγκρατείας· παρέχεσθαι προτρεπόμεθα ἀνεγκρατήτως. Ἰωάννης μοναχὸς (Ἰ. Παπαδ. - Κερ.) 64,7.
[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ. ἐξ ἄλλης πηγῆς].
- ἀνεκφύτητος, ον** (ἀ-ν-ἐκφύομαι) = ὁ μὴ φυόμενος· ὡς γὰρ ἀμέλει ὡς ἀμερέσι καὶ ἑαυτῶν ἀνεκφυτήτοις καὶ τοῖς οὐσίαν κρυφίοις ἢ πρώτη ἐφαρμόττει μονάς. Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 107,16.
- ἀνελαφρίζομαι** (< *ἀνελαφρίζω) = ἀνακουφίζομαι· τὸ τὰς ψυχὰς ἄνω βλέπειν καὶ ἀνελαφρίζεσθαι. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 189,15.
[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ.].
- ἀνεμόρριπτος, ον** (< ἄνεμος + ῥίπτω) = ὁ ριπτόμενος ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ἐπὶ δρυπετῶν ἔλαιῶν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 512.
[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Ρόδῳ. Πρβλ. καὶ ἀνεμόδαρτος, ἀνεμόστροφος, ἀνεμόφθορος, ἀνεμοφθόρητος κλπ.].
- ἀνεπιγράφομαι** (< *ἀνεπιγράφω < ἀ-ν-ἐπιγράφω) = ἐγχαράττω ἐπιγραφὴν ἄνευ ὀνόματος· ἠκεφαλαίωτο γὰρ καὶ ἀνεπιγέγραπτο. Ἀποστόλης Μ. (Noiret) XCIX, 115.
[—> ἀνεπίγραφος = ὁ ἄνευ ὀνόματος ἢ ἐπιγραφῆς].
- ἀνεπισκόπως**, ἐπίρ. (< ἀνεπίσκοπος) = ἄνευ ἐπιβλέψεως· κατέχειν ἀνεπισκόπως ἐπισκοπήν. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἰ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (252,7).
- ἀνεπισπῶμαι** (< *ἀνεπισπῶ < ἀνά + ἐπί + σπῶ) = ἐκ νέου ἔλκω πρὸς ἑαυτὸν· ἀνεπισπάσαιτο τὴν τοῦ Θεοῦ ὀργήν. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.
- ἀνεύπορος, ον** (< ἀ-ν-εὔπορος) = ὁ ἄνευ πόρων· πένητας ἀνευπόρους — ἀνεύπορος χεῖρ. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.
- ἀνεφος, ον** (< ἀ + νέφος) = ἀνέφελος, ἀνεφής· ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἀνεφον τῆς νήσου σφόδρα ἐκπέπληγμαι. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 50,5 σημ.
[ἄνοφι cod.].
- ἀνθελίττω** (< ἀντί + ἐλίττω) = ἐλίσσω πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, γυρίζω· ἢ ἀνθελίξῃ τὸν οὐρανὸν καὶ | στήσῃ τὸ πᾶν. Ψελλὸς Μ., (Kurtz) 203,22.
[—> ἀνθέλιγμα, ἀνθελιγμός].
- ἀνθηφορέω -ῶ** (< ἄνθος + φέρω) = φέρω, κομίζω ἄνθη· ἀνθηφοροῦσα εὐλογίαν τοῖς πέρασιν. Ἐκκλ. λέξ. (Σ. Εὐστ.) 6.

[Περβλ. ἀνθηφορία, ἀνθηφόρος (Sophocles), ἀνθοφόρος, ἀνθεςφόρος κλπ.].

ἀνθοπλισμός, ὁ (<ἀνθοπλίζω) = ὄπλισις ἐναντίον ὤπλισμένου, μάχη· *μάχαι καὶ ἀνθοπλισμοὶ ἐγένοντο*. Θεοφάνης (De Boor) 415.1.

[Περβλ. ἀνθόπλισις].

ἀνθρακάριον, τὸ (<ἀνθρακάριος < ἄνθραξ) = πτύον σιδηροῦν δι' οὗ μεταφέρονται ἄνθρακες. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[ἀνθρακάριος = carbonarius].

ἀνθρακοφόρος, ὄν (< ἄνθραξ + φέρω > *ἀνθρακοφορία) = ὁ φέρων, κομίζων ἄνθρακα· *λαβὶς ἀνθρακοφόρος*. Ἐκκλ. λέξ. (ᾠΑ. Παπαδ.) ΝΔ', 208.

[Περβλ. καὶ ἐν Κομμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀνθρωποσφαγεῖον, τὸ (<ἀνθρωποσφαγέω) = ὁ τόπος, ἐνθα σφάζουσιν ἀνθρώπους· *ἀντὶ βουσφαγείων δρᾶν ἀνθρωποσφαγεῖα*. Τζέτζης Ἰω. (ᾠΑ. Παπαδ. - Κερ.) 85,12.

[Περβλ. ἀνθρωπογναφεῖον. Καὶ ἐν Κομμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀνθυπατᾶτον, τὸ (<ἀνθύπατος) = τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνθυπάτου, ἀνθυπατεία· *προστίθησιν τούτῳ προεδρᾶτον ἐν, μεγιστρᾶτα δύο, ... ἀνθυπατᾶτον ἐν*. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 331,17.

[Περβλ. ἀνθυπατεία, ἀνθυπατεύω, ἀνθυπατικός, ἀνθύπατος, ἀνθυπάτισσα κλπ.].

ἀνθυποδύομαι (<ἀντι + ὑπό + δύομαι) = ἐνδύομαί τι ἀντὶ ἄλλου τινός· *ὁ πορφύρας καὶ βύσσου ἄσβεστον πῦρ ἀνθυποδύς ὀδυνᾶται*. Ἐκκλ. λέξ. (ᾠΑ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

ἀνιερούργητος, ὄν (<*ἀνιερούργέω) = ὁ μὴ μετέχων ἱερουργίας· *μὴ μετ' ἐκκλησίας ἀνιερούργητος τὸ κατὰ δύναμιν*. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 146,26.

ἀνίλεντος, ὄν (<ἀ-ν-ἴλεως) = ἀνίλεως· *σύρνει τὴν δομφαίαν ἀνίλεντον | καὶ ἀποκεφαλίζει τὸν τύραννον*. Κάλανδα (ᾠΑ. Παπαδ. - Κερ.) 565.

[Δημώδης τύπος].

ἀνισχυρότης, ητος, ἡ (<ἀνίσχυρος) = ἔλλειψις ἰσχύος, ἀδυναμία· *τὸ ἀνίσχυρον ἔξει ἢ καταψηφιζομένη ἀνισχυρότητα τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου*. Κομνηνὸς Θεόδ. (ᾠΑ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ' 850 (298,7).

[Τοῦτο εὔρηται ἀμαρτύρως ἐν L.S.K.].

ἀνιχνεύομαι (<ἀνιχνεύω) = ἀναζητοῦμαι· *ἀνιχνεύετο Δημήτριος ὁ μέγας*. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς ΙΙ, ΙΕ', 33.

[Εὔρηται ἐν τοῖς λέξ. μόνον ὁ ἐνεργητικὸς τύπος].

άνοικιστής, ὁ (<άνοικίζω)=ὁ ἀνοικοδομῶν πόλιν τινά· *άνοικιστῆ* καὶ *ἀνακαινιστῆ*... ἐγκαλλωπίζονται. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 72,10. *Νέον δὲ πολιστήν καὶ συνοικιστήν* (<ἢ *άνοικιστήν*) ὀνομάζεσθαι. Αὐτόθι Β', 151,19 καὶ 260,25.

[Πρβλ. ἀνοίξεις, ἀνοικισμός. Καὶ ἐν Κουμαν., Ἰθηνσ. λ. Πρβλ. ἐπίσης λ. ἐν Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς].

άνοικτειρος, ον (<ἀ-ν-οικτειρω)=ἀνοικτίρων· *τίς ὤμὸν δὲ | καὶ ἀνοικτειρον δείξει | τὸ εὐσπλαγχνίας | χάριν εἰσδεξάμενον | τοὺς ἅπαντας*; Ρωμανός ὁ Μελωδός Ι, Ε', 126.

άνονησιφόρος, ον (<ἀ-ν-ὄνησιφόρος> *άνονησιφορία)=ὁ μὴ ὄνησιφόρος. Ἰθηνσ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

άνοσιουργότροπος, ον (<άνοσιουργός+τρόπος)=ὁ μηχανώμενος ἀνοσίους τρόπους· *ἢ ἀνοσιουργότροπος μήτηρ τοῦ φόνου*. Ἰθηνσ. λέξ. (Ἰθηνσ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

άνοφι, τό· πρβλ. *άνεφος*.

άντανωθέω -ῶ (<ἀντί+ἀνά+ώθεω)=ἀντωθέω, ὡθῶ πρὸς τὰ ἐναντίον· *εἴ γε μὴ ὁ φίλτατος νότος άντανωθῶν ἀντίπρωρα κύματα ἐκεῖθεν, ἀντεπεροθῆι σοι*. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 217,2.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἰθηνσ. λ.].

άνταπολαύω (<ἀντί+ἀπολαύω)=ἀπολαύω ὁμοῦ μετὰ τινος. *άνταπολαύωμεν ἀλλήλων*. Ψελλός Μ., Λόγοι (Kurtz) 355,22.

άντεμβολέω -ῶ (<άντεμβολή)=ἐμβαίνω, εἰσέρχομαι· *πρῶτος οὖν αὐτὸς ταῖς τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἀντεκατέστη* (<κυμάτων διπαῖς καὶ τῶ κλύδωνι ὑπέστη) *πολλῶ ἀντεμβολεῖν*. Ἰθηνσ. Ακροπολίτης Γ. (Heisenberg) ΙΙ, 14,28.

άντεπισάττω (<ἀντί+ἐπισάττω)=ἐπισωρεύω τὸ φορτίον τινὸς ἐπὶ τινος ἄλλου· *τὸν ἐκείνου φόρτον... ἐμοὶ ἀντεπέσαξεν*. Ἰθηνσ. ναϊκά (Ἰθηνσ. Παπαδ. - Κερ.) Ε', 214 (μονφδ. 2,4).

άντεπιτεχνάομαι -ῶμαι (<ἀντί+ἐπιτεχνῶμαι)=μηχανῶμαί τι ἐναντίον ἄλλου τινὸς τεχνάσματος· *αὐθις δὲ ὁ βασιλεὺς ἀντεπετεχνήσατο τάδε*. Προκόπιος (Haury) Ι, 1,77· *καὶ ταῖς τέχναις αὐτῶν ἀντεπιτεχνήσομαι*. Ψελλός Μ., Ἰθηνσ. (Kurtz) 267,27.

άντίβλεπτος, ον (<ἀντιβλέπω)=ὁ βλέπων κατ' εὐθεῖαν πρὸς τι· *ὡς ἀντίβλεπτος πύκτης κατὰ τῆς γνάθου πατάξας τοῖς ὁδοῦσι*. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 201,17.

[Πρβλ. ἀντιβλεπτόν, ἀντίβλεψις· καὶ ἐν Κουμαν., Ἰθηνσ. λ.].

άντιβοήθεια, ἡ (<ἀντιβοηθέω)=ἀμοιβαία βοήθεια· *κάκ τῆς ἀλλήλων ἀδελφικῆς ἀντιβοηθείας καὶ συγκροτήσεως ὡς πόλιν ὀχυράν*

αὐτὰς γενέσθαι. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (᾽Α. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ' 850 (294,30).

ἀντιβόλαιον, τὸ=περίβλημα (;)· βιβλίον ἕτερον κάλλιστον, ἢ Μεγάλη Σύνταξις· λείπει τὸ ἀντιβόλαιον ὧδε πολύ, διότι ἐβράχη καὶ ἐσάπη. Βρυέννιος Ἰωσ. (᾽Α. Παπαδ. - Κερ.) 296,9.

ἀντιγοητεύω (< ἀντί+γοητεύω)=τὰ μάλα γοητεύω, μαγεύω, ἔξαπατῶ· ἀλλ' ἡ χάρις τῆς φράσεως ἀντιγοητεύουσα τὸ ἐπιξαῖνον τὴν ὁδύνην κατεπράνε. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 241,17.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀντιγώνιον, τὸ (< ἀντί+γωνία)=ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος, ὁ παρὰ τὸν γωνιαῖον λίθον τοποθετούμενος ἐκλεκτὸς λίθος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Πρβλ. καὶ ἐν L.S.S.J. λ. ἀντιγώνιος, ὅν ὑπὸ διάφορον ἔννοιαν. Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Σίφνῳ καὶ Ἰκαρίᾳ].

ἀντιδακρύω (< ἀντί+δακρύω)=δακρύω ἐπὶ τῇ θεᾷ δακρυομένου· ἐκεῖθεν αὐθις ἀντεδάκρυσεν πλέον. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 197,210.

[Πρβλ. ἀντιθρηνέω -ῶ].

ἀντιδιώκω (< ἀντί+διώκω)=διώκω τὸν διώξαντά με· εἶτα τοῦ μπαλιν ἀντεδίωξε. Σιμοκάτης Θεοφ. (De Boor) II, 17,11.

ἀντιεισφέρω (< ἀντί+εισφέρω)=εἰσφέρω τι ἀντὶ ἄλλου τινός· τοὺς κάτω νόμους τῶν ἐγκωμίων παραιτησάμενος τοὺς θειοτέρους ἀντεισενήνεγκα. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 13,20.

ἀντιθεοτόκος, ἡ (< ἀντί+θεοτόκος)=ἡ μήτηρ τοῦ διαβόλου· ἀντιθεοτόκον, τοῦ ἀντιχρίστου μητέρα. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κῆξ.

[Πρβλ. ἀντίθεος, ἀντίχριστος].

ἀντικανεύω (< ἀντί+κάνεον < *κανεύω)=ἀνταποδίδω, παρέχω ἱκανοποίησιν, ἀποζημιῶ. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Μάνη. Ὁ Φ. Κουκουλές ἐτυμολογεῖ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἀντί+ικανεύω].

ἀντικαταστρώννυμι (< ἀντί+καταστρώννυμι)=φονεύω εἰς ἀντίποινα· οὐ μόνον διὰ τῶν σῶν χειρῶν ἀντικατέστρωσας πολέμιους. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) 354,16.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀντικοινωνέω -ῶ (< ἀντί+κοινωνέω)=ἀνταποδίδω τι ἀνάλογον τοῦ προσφερομένου μοι· κἂν εἴ τι πρὸς ἡμᾶς ἐνθυμηθείης ἀρκοῦν εἰς προσφώνησιν σεβασμίαν ἀντικοινωνήσωμέν σοι καὶ ἡμεῖς ἕτερον τοιουτότροπον. Ψελλὸς Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 104,25.

ἀντικρούστης, ὁ (< ἀντικρούω) = ὁ ἐναντίος ἄνεμος, ὁ μετὰ τὴν διακοπὴν σφοδροῦ ἀνέμου πνέων αἴφνης ἐκ τοῦ ἐναντίου. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Μυκόνῳ καὶ Μεγίστῃ].

ἀντικωπηλατέω -ῶ (< ἀντί + κωπηλατῶ) = κωπηλατῶ ἀντιθέτως· μὴ ἀντιπίπτειν τῷ ἰθύντηρι μηδὲ ἀντικωπηλατεῖν πρὸς τὸν οἶακα. Ψελλὸς Μ., Λόγος (Kurtz) 355,5.

[Πρβλ. ἀντικωπηλάτης = ἀντίπαλος].

ἀντίμαχον, τὸ (< ἀντίμαχος) = βράχος στηρίζων τοῖχον ἢ δέτην ὡς ἀντιτιθέμενος δηλ. ἀντιμαχόμενος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[ἀντίμαχος = ἀντίπαλος].

ἀντιμεταλλάττομαι (< ἀντί + μεταλλάττομαι) = μεταβάλλομαι· ὁ ὄφισ εἰς εἶδος χρυσοῦ ἀντιμετηλλάττετο. Ἐκκλ. λέξ. (Ἄ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[— > ἀντιμεταλλακτέον].

ἀντιπανσέληνος, ον (< ἀντί + πανσέληνος) = ὁ πρὸς τὴν πανσέληνον βλέπων· ἀνθηλίῳ τούτῳ καὶ ἀντιπανσελήνῳ ταύτη καταναζόμενον. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 331,24.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμάν., Ἀθησ. λ.].

ἀντιπεριέχω (< ἀντί + περιέχω) = ἐναγκαλίζομαι· ἀντιπερισχῶμεν μᾶλλον ἀλλήλους. Ψελλὸς Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 313,25.

ἀντιπεριπατέω -ῶ (< ἀντί + περιπατῶ) = περιπλανῶμαι· καὶ γεγόναμεν οἱ τῶν διαφόρων πόλεων κάτοικοι ὁδὸν μυρμῆκων ἀπομιμούμενοι, καὶ ἀντιπεριπατοῦμεν εἰς τὰς πόλεις πάσας καὶ ἀντιβαίνομεν. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (294,3).

ἀντιπολυλεξία, ἡ (< ἀντί + πολὺ + λέγω) = βραχυλογία· τὸν λόγον περιστείλωμεν, ὡς ἀντιπολυλεξίας μάλιστα ποιούμενοι ἐπιμέλειαν. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. καλλιλεξία, νεολεξία, κυριολεξία, κοινολεξία, ἀκυρολεξία κλπ.].

ἀντισέλασμα, τὸ (< ἀντί + σέλασμα) = ἀντιφωτισμός, ἀντίλαμψις· δεξαμένη ἐκείνου τὴν αἴγλην τὴν ἀρίφωτον ἐμπιπρώην ἐκεῖνα τοῖς θεοῖς ταύτης ἀκτῖνος ἀντισελάσμασι. Τζέτζης Ἰω. (Ἄ. Παπαδ. - Κερ.) 95,24.

ἀντισταθμέομαι -οῦμαι (< ἀντισταθμέω) = ἀντισταθμίζω· πάντα γάρ μοι τὰ ἄτοπα ὁμοῦ συνεισέρχεται καὶ πᾶσιν ἐκεῖνον ἀντισταθμούμενος ὥσπερ ἐν ῥοπαῖς κουφότερα τᾶλλα ὄρω. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 298,9.

[Πρβλ. ἐν Sophocles λ. ἀντισταθμέω].

ἀντιτοπέω, -άω, -ῶ (< ἀντί + τοπέω) = μετατίθημι εἰς ἀντίθετον μέρος· ἦν μύριοι μυριάδες Ῥωμαίων ἀντιτοπήσαι οὐ δύνανται. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀντιτρόχιον, τὸ (< *ἀντίτροχος) = τὸ ὑπὸ τὸν τροχὸν τῆς ἀμάξης τιθέμενον ἀντέρισμα. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Νῦν ἐν Κύπρῳ λέγεται ἀντρόδιν, ἐν δὲ Θεσσαλία καὶ Μακεδονία ἀντρόχι].

ἀντιτροφάω -ῶ (< ἀντί + τροφάω) = ζῶ σωφρόνως· εἰ δὲ μὴ ταῦτα τοῖς πολλοῖς ἤδιστα εἰς ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ δυσχερῆς ὁ λόγος, ἀντιτροφήσωμεν ἀλλήλους. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 354,9.

ἀντιφώνημα, τὸ (< ἀντιφωνέω) = ἀντίφωνον, ψαλμός· ἱερὸν ἡμῖν οὐκ ἐξήχηται ἀντιφώνημα. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (293,11).

[Προβλ. ἀντιφώνησις, ἀντιφωνητής· καὶ ἀναφώνημα, προαναφώνημα, ἐπιφώνημα, συμφώνημα, προσφώνημα κλπ. Προβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ν.Λέξ. λ.].

ἀνυποσκέλιστος, ον (< *ἀνυποσκελίζω) = ὁ μὴ δυνάμενος ὑποσκελισθῆναι καὶ ἀνατραπῆναι· διαβήματα ἐδραῖα καὶ ἀνυποσκέλιστα. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀξιαφηγητικώτατος, η, ον (< *ἀξιαφηγητικός < ἀξιαφήγητος) = ἄξιος ἀφηγήσεως, μνημονεύσεως· ἀξιαφηγητικώτατον ἐγχείρημα. Σιμοκάττης Θεοφ. (De Boor) V, 1,9.

ἀξιόγραφος, ον (< ἄξιος + γράφω) = ἀξιόγραπτος· ἀξιόγραφον θαῦμα. Θεοφάνης (De Boor) 440,8.

ἀξιολογέω -ῶ (< ἀξιόλογος) = κρίνω ἢ ὑμνῶ ἐπαξίως. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

[Προβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀξιοτήριος, ον (< ἀξιῶ) = ἱκανὸς ἀξιῶσαι· εὐαγγέλια υἰοθεσίας ἀξιοτήρια. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀξιοτικῶς, ἐπίρ. (< *ἀξιοτικός) = κατόπιν ἀξιώσεως, ἀπαιτήσεως· ἐπειρέσαμεν δὲ ἀξιοτικῶς τὸν τε πανυπερεντιμότατον δεσπότην. Ἀπόκαυκος Ἰω., Συνοδικὰ (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) 7.

ἀπαιωρίζομαι (< ἀπαιωρέομαι) = ἀνέρχομαι εἰς ὕψος αἰωρούμενος· τὰ μετεωρούμενα αὐθις καταχθόνια γίνεται, καὶ ἔμπαλιν τὰ περιπέζια ἀπαιωρίζεται. Σιμοκάττης Θεοφ. (De Boor) VI, 11,14.

[Var. lect. ἀπεωρίζεται].

ἀπαλειμμός, ὁ (< ἀπαλείφω) = ἐξάλειξις· κτηνῶν ἀπαλειμμός. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀπαλέτης, ὁ (< ἀπό + ἀλέτης < ἀλέω) = ὁ ἐκ τοῦ μύλου μετὰ τὴν

ἄλεσιν τῶν σιτηρῶν ἐπιστρέφων. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Κρήτῃ].

ἀπαλλακτήριος, ον (< ἀπαλλάττω) = ἀπαλλακτικός, ἱκανὸς ἀπαλλάξαι· εὐαγγέλια ἐκ τῆς δουλείας ἀπαλλακτήρια. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. ἀπαλλακτιάω, ἀπαλλακτής, ἀπαλλακτικός· καὶ διαλλακτήριος, καταλλακτήριος κλπ.].

ἀπανεμόμαι -οὔμαι (< ἀπὸ + ἄνεμος) = καταρρίπτομαι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, καταστρέφομαι· ἀλλὰ πάντα ρίψας ἀπὸ ψυχῆς τὰ καλά, ἀπηνεμώθη ὁ πρῶην ἐπὶ τε σοφία καὶ συνέσει... θαυμαζόμενος. Νίκωνος Βίος (Λάμπρος) 196,24.

[Εὑρεται ἐν L.S.K. εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἑουσίου].

ἀπανούργητος, ον (< *ἀπανουργέω) = ἀγαθός· οὐ μιμεῖται τὴν ἐμφυτον καὶ ἀπανούργητον γλώτταν. Ψελλὸς Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 75,22.

[Πρβλ. ἀπάνουργος, ἀπανούργευτος].

ἀπαράκλιτος, ον (< ἀ + παρακλίνω) = ἀσάλευτος, σταθερός· καὶ ἡ μὲν τέχνη τοῦ ἐπιχειρεῖν ἐφ' ἐκάτερα ὑποπίτος τε καὶ ἀληθεύουσα, ἡ δὲ ἀπλανής τε καὶ ἀπαράκλιτος. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 431,7. Μετὰ δὲ τὴν χρονικὴν αὐτῶν καὶ ἀπαράκλιτον ἐκείνην ἄσκησιν ἐπὶ τὸ κατὰ Λυδίαν Καλὸν Ὄρος. Ἁγ. Πέτρου, Βίος (Laurent) 70,1.

[Πρβλ. ἀμετάκλιτος, ἀνέγκλιτος, ἀσυνέκλιτος, ἀπαρέγκλιτος κλπ.].

ἀπαράγνωστος, ον (< *ἀπαραναγιγνώσκω) = ὁ ὑπὸ ἄλλου ἀναγιγνωσκόμενος· Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς εὐρίπιστος ἦν, παντὶ ἀνέμῳ φερόμενος, ὅθεν καὶ χάρταις ἀπαραναγνώστοις ὑπέγραψεν. Θεοφάνης (De Boor) 101,14. Δωρεὰν ὑπέβαλεν ἀπαραναγνώστον ἐκχωροῦσαν πρὸς δουλείαν Εὐδοκίαν. Αὐτόθι, 101,16.

[ap. crit. ἀπαραναγνώστωσ Ζ, ἀπαραναγνώστοις Υ].

ἀπαραναγνώστωσ, ἐπίρ. Πρβλ. προηγ.

ἀπαρείκαστος, ον (< ἀ + παρεικάζω) = ὃν δὲν δύναται τις νὰ παρεικάσῃ, παραβάλλῃ, παραλληλίσῃ· ἀσύγκριτος· λόγῳ καὶ ἀρετῇ τῆς καθ' ἡμᾶς, ἀπαρείκαστε καὶ ἀσύγκριτε. Ἀθηναϊκὰ (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) Ε', 214 (2,9).

ἄπαρκος, ον (< ἀπαρκῶ) = ὁ μὴ ἐπαρκής· ἀπαντα τὸν βίον μου ἐν ἀμελείᾳ διάγων πρὸς τὸ τέλος ἔφθασα ἄπαρκος ὁ δείλαιος. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 203.

ἀπαφεδρωνύμενον, τὸ (< ἀπὸ + ἀφεδρών) = κόπρος, ἀποπάτημα· ὅς καὶ ῥητῶς ἀπεφήνατο μὴ τὰ εἰσερχόμενα βλάπτειν ὡς ἀπα-

φεδρωνύμενα καὶ τῆς κοιλίας ἀπορροέμενα. Παντεχνῆς Ἰωάν.
(Ἰ. Α. Παπαδ. - Κερ.) 281,4.

ἀπείλικτρον, τὸ (< ἀπειλίσσω) = τὸ ὄργανον δι' οὗ ἐκτυλίσσουσι.
Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Κύπρῳ].

ἀπεκδέρω (< ἀπὸ + ἐκδέρω) = ἐκδέρω βία· ὃν μὴ δεξάμενοι Πέρσαι
ἀπεξέδειραν. Ρωμανὸς ὁ Μέλωδός ΙΙ, ΙΕ' 222.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ν. Λέξ. λ.].

ἀπελασμός, ὁ (< *ἀπελάζω) = ἀπελασία, διωγμός· πονηρῶν πνευ-
μάτων ἀπελασμόν. Ἰ. Α. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀπελατήρ, ἦρος, ὁ (< ἀπελαύνω) = ὁ ἀποδιώκων· ὁ τῆς πτωχείας
ἀπελατήρ. Ἰ. Α. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. ἐλατήρ < ἐλαύνω].

ἀπελατικός, ἦ, ὄν (< ἀπελάτης) = ὁ ἀνήκων τοῖς ἀπελάταις· ἢ σι-
δηρὰ καὶ ἀπελατικὴ κορύνη τῶν ξιφῶν. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος)
Β' 166,30.

[Εὔρηται ἐν Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀπενιαυτιάζω (< ἀπενιαυτίζω) = ζῶ ἐν ἐξορίᾳ· τί πάσχειν εἰκὸς
τοὺς ἐν ἀποδημίαις ἀπενιαυτιάσαντας; Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος)
Β' 41,2, καὶ Β', 18,6.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀπέξοινος, ὄν (< ἀπὸ + ἐξοινος) = ὁ παύσας νὰ εἶναι ἐξοινος, ὁ
νηφάλιος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 513.

[Νῦν ἐν Κύπρῳ λέγεται *πόξοιμος. Πρβλ. ἄνοιμος].

ἀπευδόκησις, ἦ (< ἀπευδοκέω) = ἀποδοκιμασία, ἀπαισιοδοξία· ἐπει-
γούσης δὲ αὐτὸν φροντίδος οἰκιακῆς, ἅμα δὲ καὶ ἀπευδοκῆσεως
αὐτὸν ὠθούσης, ὡς οὐχ ὑγιαίνει τοῦ λοιποῦ εἰς γῆρας ἐλθὼν,
ἄρας αὐτοῦ τὴν στρωμνὴν ἀνεχώρησεν. Διήγησις θαυμάτων (Ἰ. Α.
Παπαδ. - Κερ.) 13,13.

[Πρβλ. δόκησις, εὐδόκησις, συνευδόκησις κλπ.].

ἀπευδοκιμέω -ῶ (< ἀπὸ + εὐδοκιμέω) = χάνω τὴν τύχην, τὴν εὐ-
καιρίαν· ὁ στρατηγὸς ἀπευδοκιμήσας ἐντεῦθεν πολεμίους ὑπεῖ-
ναι. Σιμοκάττης Θεοφ. (De Boor) VII, 5,1.

[Πρβλ. ἀπευδοκίμησις. Εὔρηται ἐν Sophocles ἐκ γλωσσαρίου].

ἀπηναιδευμένως, ἐπίρ. (< *ἀπαναιδεύομαι < ἀπὸ + ἀναιδεύομαι)
= φερόμενος λίαν ἀναιδῶς· οἵπερ τὸ τῆς ζωῆς πλοῖον ἐν πολιτι-
κοῖς ἔχοντες πράγμασιν ἀπηναιδευμένως οὕτω περὶ τὰ θεῖα
φερόμεθα. Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 71,16.

[Ὁ σχηματισμὸς ἐκ τοῦ μέσου παρακ. τῆς μετοχῆς. Πρβλ. ἠναγκα-
σμένως, σεσωφρονισμένως κλπ.].

ἀπηγορίζω (< ἀπηγόριος) = ἀπαιωρέω· τοῖς ἀπηγορίζουσι καὶ θηριωδῶς τύπτουσιν. ᾠ. Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Περβλ. ἐπόμε. ἀπηγορισμός].

ἀπηγορισμός, ὁ (< ἀπηγορίζω) = ἀπαιώρησις· ἐντεῦθεν ἀπηγορισμοὶ καὶ ἀπηνεῖς κακίαι. ᾠ. Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Περβλ. προηγ.].

ἄπισσος, ον (< ἀ + πισσόω) = ἀπίσσωτος, μὴ ἀληθιμένος διὰ πίσεως· δύο ἀσκῶν εἶδη, ἄπισσον καὶ πεπισσωμένον. ᾠ. Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀπλωτός, ἡ, ὄν (< ἀπλόω) = ἐκτεταμένος· ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπλωτὸν εἰς τὸ ἔδαφος. Διήγησις θαυμάτων (ᾠ. Παπαδ. - Κερ.) 47,29.

[Περβλ. ἀπλωσις, ἀπλωτέον, ἀπλωτικός καὶ Νεοελλ. ἀπλωτά, ἐπίρ. = φαρδιά· πλατιά].

ἀποβαρβαρόμαι -οῦμαι (< *ἀποβαρβαρόω < ἀπό + βαρβαρόω) = καθίσταμαι τελείως βάρβαρος, ἀπολίτιστος· καὶ ὅλως τὰ πρὸς τῆς τυραννίδος ἀπαχθέντα καὶ ἀποβαρβαρωθέντα εἰς σχῆμα... ἐπανασώσασθαι. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 322,8, εἶπερ μὴ ἀπεβαρβαρώθησαν ὑπὸ τῆς κρατούσης ἰταλικῆς τυραννίδος. Αὐτόθι Β', 318,5.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., ᾠ. Αθησ. λ.].

ἀποβαρβάρωσις, ἡ (< *ἀποβαρβαρόω) = ἀγροικία· τῶν καθ' ἡμᾶς ἄρχει πόλεων ἡ πάλαι θρυλουμένη ἀποβαρβάρωσις. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 208,12, ἡ πάλαι τεθρυλημένη τῶν Ἑλλήνων ἀποβαρβάρωσις παραβιάζεται πλείστους μεταναστεύειν ἐκ πόλεως ἐπὶ πόλιν. Αὐτόθι Β', 292,12.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., ᾠ. Αθησ. λ.].

ἀπόβλυσμα, τὸ (< ἀποβλύζω) = ἔμετος· πάντα τὰ τῆς τότε ζάλης τῶν λογισμῶν ἀποβλύσματα. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 80,22.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., ᾠ. Αθησ. λ.].

ἀποβραβεύω (< ἀπό + βραβεύω) = ἀπονέμω τι εἰς τινα ὡς βραβεῖον· οὐκ εἰκαίως τούτῳ ἀποβραβεύσει τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα. ᾠ. Απόκαυκος Ἰω., ἔργα (ᾠ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (292,1).

ἀπογαμβρεύομαι (< ἀπό + γαμβρεύομαι) = ὑπανδρεύομαι· ἡ ἔξ Οὐγγρων μὲν ὄρμητο, ἀπεγαμβρεύθη δὲ τῷ βασιλεῖ Ἰσαακίῳ μετὰ τὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τελευτήν. ᾠ. Ακροπολίτης Γ. (Heisenberg) Ι, 13,2.

[Περβλ. ἐπιγαμβρεύομαι Mat. 22,24].

ἀποδιπλόομαι -οῦμαι (< ἀπό + διπλόομαι) = « ξεδιπλώνω » τὸν

ὄφιν σφοδρῶς καὶ εὐθέως ἄκων ἀπεδιπλοῦτο καὶ εἰς τὴν γῆν ἐξήπλου. Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως (Preger) 304,13.

[Εὑρεται ἐν L.S.K. καὶ L.S.S.J. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀποδοτήριος, ον (< ἀποδοτήρ) = ἀποδοτικός· εὐαγγέλια ἀθανασίου κληρονομίας ἀποδοτήρια. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀποθάμνιον, τὸ (< ἀπό + θάμνος) = τὸ ἀπομένον ἀπὸ τῶν ἀποκοπτομένων θάμνων. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Καρπάθῳ].

ἀποθερμαίνω (< ἀπό + θερμαίνω) = παύω θερμαίνων· καὶ τὸ ζέον τῆς πίστεως ἀπεθέρμανεν. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 369,18.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ. Ἐπίσης καὶ ἀπόθερμος, ἀποθέρμανοις].

ἀποθέσπισμα, τὸ (< ἀποθεσπίζω) = χρησιμοδοσία· ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο εἶποιμ' ἂν προφητικῆς ἐπιπνοίας ἀποθέσπισματα τὰ Σφιγγὸς κελαινῆς γῆρον ἐκμιμούμενα φοιβάσματα. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 188,3.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κουμαν., Ἀθησ. λ. Ἐπίσης καὶ ἀποθέσπισις].

ἀποθυμαίνω (< ἀπό + θυμαίνω) = ἀνακόπτω τὴν ὁρμήν· ἔρριπτον τὰ ξύλα καὶ ἀπεθύμαινον εἰς τὸ ὕδωρ καὶ οὐκ ἐσπαράσσοντο οἱ θεμέλιοι. Διήγησις (Preger) 108,5.

[ἀπεθήμαιναν Ottobon. 309, ἀπέθυμον Vind. 77, ἀπωθούμενοι Comb.].

ἀποκαθισμός, ὁ (< ἀποκαθίζω) = ἀπομόνωσις· εἰς ποινὴν ἀποκαθισμοῦ. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 62,17.

[Πρβλ. ἀποκάθισμα].

ἀποκάρπιον, τὸ (< ἀπό + καρπός) = τὸ περιλειπούμενον ἐκ τῶν συγκομιζομένων καρπῶν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Πρβλ. ἀποκαρπίζω. Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Καταφυγίῳ Μακεδονίως].

ἀποκεντάω -ῶ (< ἀπό + κεντέω) = διατρυπῶ, ἀσχημονῶ· εἰσιτήκει ἐπὶ τῆς σκηνῆς λορδουμένη τε καὶ τὰ ὀπίσω ἀποκεντῶσα τοῖς τε διάπειραν αὐτῆς ἔχουσιν. Προκόπιος, Ἀνέκδ. (Haugy) 9,23.

[Παρὰ τοῖς Ο' (Ἀριθμοί, ΚΕ', 8) εὑρεται ἀπεκέντησεν, ἐξ οὗ ἐν L.S.K. καὶ L.S.S.J. εἰσήχθη ὁ τύπος ἀποκεντέω, τῇ ἐπιδράσει βεβαίως τοῦ ἀπλοῦ κεντέω. Δῆλον ὅτι τὸ ὀρθὸν εἶναι ἀποκεντάω. Ἐνταῦθα παρατηρεῖται μετάστασις ἐκ τῆς εἰς -έω συζ. (κεντέω, ἀπλοῦν) εἰς τὴν εἰς -άω (ἀποκεντάω, σύνθ.). Πρβλ. καὶ Νεοελλ. κεντάω].

ἀπόκυμα, τὸ (< ἀπό + κύμα) = τὸ τελευταῖον κύμα, μικρὰ ἀπόστασις. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Χίῳ. Πρβλ. καὶ ἀποκυματίζω].

ἀπολαυστῶς, ἐπίρ. (< ἀπολαυστός) = ἀπολαυστικῶς· ἐξ ὅλης σου

τῆς ψυχῆς, τουτέστιν ἀπολαυστῶς. Σχολάριος Γενν. (Λάμπρος) 47,11.

ἀπολιχμάζομαι (< ἀπολείχω, ἀπολιχμάομαι)=λείχων ἀφαιρῶ τι ἐκ τινος· ἐπὶ τῷ στήθει γὰρ καὶ τῇ κοιλίᾳ πεπόρευσαι καὶ τὸν τῆς γῆς ἀπολιχμάξῃ χούν. Ψελλὸς Μ. Λόγοι (Kurtz) 353,7.

ἀπομείλιξις, ἡ (< ἀπομειλισσομαι)=καταπράυνσις, καθησύχασις· οὐδεμία οὐδαμόθεν οὔτ' ἀπομείλιξις οὔτ' ἐξιλέωσις. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 317,19.

ἀπομερίμνωσ, ἐπίρ. (< *ἀπομέριμνος < ἀπομεριμνάω)=ἄνευ μερίμνης· οἱ μὲν γὰρ ἀπομερίμνωσ τὸ διάψαλμα ἠρομηνεύκασιν. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 375,13.

ἀπομύλιον, τὸ (< ἀπό+μύλος)=τὸ ἀπομένον ἄλευρον ἀπὸ τὴν ἄλεσιν νεοχαραχθέντος μύλου. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.
[Οὔτω νῦν λέγεται ἐν Κῶ].

ἀπονύκτερος, ον (< ἀπό+νύκτερος)=ὁ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς παραμείνας ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὔτω νῦν λέγεται ἐν Μάνη. Περβλ. ρ. ἀπονυκτερεύω].

ἀποξενίζω (< ἀποξενόω)=ἀποξενόω· εἰς ἀνακάλεσιν ἀποξενισθέντων κακῶς ὑποστατικῶν. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 85,2.

[Εὔρηται ἐν L.S.K. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀπόξυλος, ον (< ἀπό+ξύλον)=σκληρὸς ὡς ξύλον· κατὰ τοὺς ἀποξύλους τῶν ἱατρῶν. Ἀθηναϊκὰ ('Α. Παπαδ. - Κερ.) Ε', 214 (2,4).

[—>ἀποξυλόομαι].

ἀποπαγδομαι -οὔμαι (< ἀπό+παγδόω)=παγώνω τελείως· τῇ τοῦ ἀέρος ψυχρότητι ἀποπαγωθεῖς, τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα παρέδωκε. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Εὔρηται ἐν Κομμαν., Ἀθησ. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀποπεταλόομαι -οὔμαι (< ἀπό+πεταλόω)=ἐξάγω τὰς πλάκας ἢ τὰ φύλλα δι' ὧν εἶναι τι ἐστρωμένον· τοῦ Ξηρολόφου κίονος ἀπεπεταλώθη μέρος. Θεοφάνης (De Boor) 226.14.

[Περβλ. καὶ ἐν Κομμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀπόπλευσις, ἡ (< ἀποπλέω)=ἀποχώρησις διὰ πλοίου· τοὺς μὲν τοῦ λαοῦ χῶραι ἀλλοδαπαὶ δι' ἀποπλεύσεως ὑπεδέξαντο.

[Περβλ. ἀποπλευστέον].

ἀπόπλουσις, ἡ (< ἀπόπλους)=ἀπόπλους· περὶ τῆς εἰς τὸν Βυζάντιον τοῦ ὀσίου πατρὸς Πέτρου ἀποπλούσεως καὶ ζάλης. Ἀγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 6 (τίτλος).

ἀποπνιγή, ἡ (< ἀποπνίγω)=ἀπόπνιξις· τὴν τῶν διωκτῶν στηλιτεύσας ἀποπνιγήν. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. ἀποπνιγμός].

ἀποπτυστικός, ἡ, ὄν (< ἀπόπτυστος) = ἀποπτύων, ἀποβάλλων ὡς ἀποπτυστικὴν εἰδῶν καὶ ἐιέρων προσληπτικὴν. Ἐπιτομὴ Γ. (Heisenberg) II, 76,18.

[Πρβλ. ἀποπτυστήρ, ἀποπτύστης].

ἀπόριστος, ὄν (< ἀπορέω) = ὁ ἄνευ πόρων εὐπόριστα καὶ τὰ ἀπόριστα πέφηνε. Ψελλός Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 196,1.

ἀπορρηχία, ἡ (< ἀπό + ρηχία) = ἡ ὑποχώρησις τῆς πλημμυρίδος, ἄμπωτις. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Ρόδῳ].

ἀποσινάδιον, τὸ (< ἀπό + σινιάζω) = τὰ πίτυρα καὶ ἀποκοσκινίσματα. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Λευκάδι].

ἀποσκαφή, ἡ (< ἀποσκάπτω) = μικρὸς χάνδαξ διορίζων τὰ σύνορα ἀμπελώνων ἢ ἀγρῶν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 514.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Σκιάθῳ καὶ Μαδύτῳ].

ἀποσκυλακῶ (< ἀπό + σκύλαξ) = κακομεταχειρίζομαι, κακῶς ἐκδιώκω τινά. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 515.

[Μεταφορὰ ἐκ τῶν ἀποδιωκομένων σκυλάκων].

ἀποταλαρόω -ῶ (< ἀπό + *ταλαρόω < τάλαρος) = ἐξάγω ἐκ τοῦ ταλάρου (= τυροκομικὸς κάλαθος) τὸν τυρόν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 515.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Κύπρῳ].

ἀποτινάζομαι (< *ἀποτινάζω < ἀποτινάσσω) = ἐκτινάσσομαι, ἀπομακρύνομαι ἀποτινάζονται μὴ πάλιν ὡς ὁ κύων εἰς τὸν ἴδιον ἐμετὸν ἐπανακάμψωσι. Κῶδιξ Μεσο. (Cantarella) 113,3.

[ἀπεινάζονται cod. Πρβλ. καὶ Νεοελλ. ἀποινάζω].

ἀποτιτής, ὁ (< ἀποτίω) = ὀφειλέτης χρημάτων ἀποτιτήν. Ἐπιτομὴ Μ. (Noiret) LXXIX, 93.

ἀποτοξάζομαι (< ἀποτοξεύω) = ἐκτοξεύω ὡσεὶ βέλος... ταύτην ἀπειτοξάζετο. Ἐπιτομὴ Ἰω., ἔργα (Ἐ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 850 (254,12).

ἀπότριβος, ὄν (< ἀποτριβω) = ὁ διὰ τριβῆς, χρήσεως φθαρεῖς. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 515.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Κύθνῳ καὶ Λακωνικῇ].

ἀποτριγχόομαι -οῦμαι (< *ἀποτριγχώω < ἀποθριγκόω) = ἀποτεριγχίζω, περιφράττω ἀποτεριγχωμένα ἐδόκει εἶναι—Τῶ μῆτε ἀποτεριγχωμένον μῆτε τῇ φύσει δυσπρόσιτον εἶναι. Προκόπιος, κτίσμ. (Haury) IV 2,3· IV 9,17· V 7,7· VI 6,3.

[Περβλ. καὶ ἐν L.S.K. ρ. ἀποθριγκόω].

ἀποφοίβασμα, τὸ (<ἀποφοιβάζω)=χρησμός, ἀγγελία· ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τῆς ἀπολήψεως τῶν ὀβολῶν ἀποφοίβασμα ὡς ψευδὲς ὑπόχαλκον ἄλλως ἐθεσπιώθησας. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 200,22.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμάν., Ἀθησ. λ.].

ἀποχειροτόνητος, ον (<ἀποχειροτονέω)=ὁ πεπαυμένος τῆς ἀρχῆς· γίνεται διωμοσία ἐφ' ᾧ Ὁρμίσδαν ἀποχειροτόνητον εἶναι καὶ ἰδιώτην ἀντὶ βασιλέως τεκταίνεσθαι. Σιμοκάττης Θεοφ. (De Boor) IV, 1,6.

[Περβλ. ἀποχειροτονητέον, ἀποχειροτονία].

ἀπόψημα, τὸ (<ἀποψάω)=ἀποσπόγγισμα· καὶ με βαλανεῖον εἶχεν καὶ τὰ ἀποψήματα μετὰ τὴν λοῦσιν αὐτοῖς ἐπαναπαυόμενον. Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἀ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 851 (271,2).

[Περβλ. καὶ ἐν L.S.K. καὶ L.S.S.J. λ.].

ἀπρόσβολος, ον (<ἀ+προσβάλλω)=ἀπρόσβλητος· τὰ κερασφόρα (ζῶά εἰσιν) ἀπρόσβολα ἐπιβούλων. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀπροθέσμως, ἐπίρ. (<ἀπρόθεσμος)=ἐν ἀορίστῳ χρόνῳ· καὶ ταῦτα δσημέραι ὄρῶντες ἀπροθέσμως τὸν θάνατον ἐπιόντα. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 207,4.

[Περβλ. καὶ ἐν Κορυμάν., Ἀθησ. καὶ Ν. Λέξ. λ.].

ἀραβιανός, ὄν (<Ἀραβία)=ἀραβικός· ἀραβιανὸν γένος. Ἐκκλ. λέξ. (Ἀ. Παπαδ.) ΝΔ', 54.

ἀργυροελάτη, ἡ (<ἄργυρος+ἐλάτη)=ἐλάτη ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένη· ἦντινα χυμευτὴν ὑπάρχουσαν καὶ ἀργυροελάτην καθάραν. Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως (Pregler) 204,2.

ἀργυρός, ἄ, ὄν (<ἄργυρος)=ὁ ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένος· τοῦ ἀργυροῦ κρατῆρος. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 138,1· 11,4· 44,4.

[Περβλ. καὶ ἐν Sophocles λ. ὡς κύριον ὄνομα].

ἀρδικός, ἡ, ὄν (<ἄρδω)=ὁ ἀρδεύων, ποτίζων· τὰ ἀρδικὰ πηγαῖα νάματα. Ἀγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἄρεις, ἡ (<ἀρέσκω)=ἀρέσκεια· ἀρέσει τοῦ πατρὸς τοῦ ἀρχιμανδρίτου. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 3,9.

[Περβλ. Νεοελλ. ἀρεσιά. Εὔρηται καὶ ἐν L.S.S.J. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀρηκόν, τὸ (<Ἀρης)=κεραυνός· κεραυνὸς δὲ ἐστὶν ὅπερ οἱ ἰδιῶται λέγουσιν ἀρηκόν. Καναβούτζης Ἰωάν. (Lehnerdt) 44,19.

[Παράγεται ἐκ τοῦ Ἄρεως, θεοῦ τοῦ πολέμου, τῆς καταστροφῆς, τοῦ πυρός, εἶτα δὲ κατήντησε νὰ σημαίνει τὸ ἐξ οὐρανοῦ (ἐκ θεοῦ) πῦρ].

ἀριθμίζομαι (< *ἀριθμίζω < ἀριθμέω) = ἀριθμοῦμαι· *ἠριθμίζοντο γενεαί.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀριστητήριον, τὸ (< ἀριστάω) = αἴθουσα ἐν ἧ ἥσθιον οἱ μοναχοί, ἢ τραπεζαρία· οὕτω τε ἐν τῷ *ἀριστητηρίῳ* εἰσιόντες καὶ τὸν ὀρθέντα ψαλμὸν μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ μικρᾶς εὐχῆς ἐκπεράναντας καθῆσθαι τε κατὰ τάξιν. Ἰωάννης μοναχὸς (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) 38,25.

[Εὑρεται καὶ ἐν L.S.K., ἐξ ἀδήλου πηγῆς, ἐν δὲ L.S.S.J. ἐξ ἄλλου συγγραφέως].

ἀριστοεργός, ὄν (< ἀριστος + ἔργον, ἀριστουργός) = ὁ ἀριστα ἔργα ποιῶν· *εἶτα σὺ οὐ θαυμάζεις καὶ δι' ἐπαίνου τίθεις πολλοῦ τὸν ἀριστοεργὸν ἡμέτερον Κομνηνόν;* Ἀπόκαυκος Ἰω., ἔργα (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) ΙΑ', 851 (276,13).

ἀρίφωτος, ὄν (< ἀρί + φῶς) = λαμπρός· *δεξαμένη ἐκείνου τὴν αἴγλην τὴν ἀρίφωτον.* Τζέτζης Ἰω. (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) 95,23.

[Περβλ. ἀρίγνωτος, ἀρίδακρυς, ἀρίδηλος, ἀριζήλευτος, ἀριήκοος, ἀρίπικρος, ἀρίσημος, ἀριστάφυλος, ἀρισφαλής, ἀριφανής, ἀριφραδύς κλπ. Ἐπίσης: ληξίφωτος, αὐξίφωτος, πλησίφωτος, λειψίφωτος, ἄμφωτος, εὐγόμεφωτος, ποληγόμεφωτος, τρισσόφωτος κλπ.].

ἀρκεστός, ἦ, ὄν (< ἀρκέω) = ἀρκετός· ἔφη δὲ ὅτι οὐκ ἔχουσιν τὴν *ἀρκεστὴν* ζωὴν. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 99,7.

[Περβλ. ἀρκεσίμος, ἀρκεσμα].

ἀρμομελετομοῦμαι (< ἀρμός + μέλος + τομάω < τέμνω) = κόπτομαι τοὺς ἀρμούς καὶ τὰ μέλη, διαμελίζομαι. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 204.

ἀρνησίκοσμος, ὄν (< ἀρνησις + κόσμος) = ὁ ἀρνούμενος τὸν κόσμον· *ἀρνησίκοσμος παῖς λιπῶν γῆς καλύβην | ἐν οὐρανοῖς ἔπηξε καινὴν καλύβην.* Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Περβλ. ἀρνησίθεος, ἀρνησίσταυρος, ἀρνησίχριστος, ἀρνησίθρησκος (Νεοελλ.) κλπ.].

ἀροτήριον, τὸ (< *ἀροτήριος < ἀροτήρ) = τὸ κατάλληλον πρὸς ἀροτρίαισιν, ἦτοι τὸ ἀροτρον. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 515.

[Νῦν ἐν Καππαδοκίᾳ λέγεται *ἀλετήρι*.].

ἀρρεύστωσις, ἦ (*ἀρρευστόω < ἄρευστος) = τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι εἰς ρευστόν· ἦ τοῦ μολύβδου *ἀρρεύστωσις* καὶ ἦ τοῦ κατιτέρου *ἀτρίστωσις*. Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 323,1.

[Περβλ. Renauld, Lex. p. 17. Εὑρεται καὶ ἐν L.S.K. ἐξ ἀδήλου πηγῆς].

ἀρρητουργία, ἦ (< ἀρρητος + ἔργον) = ἀρρητοποιία, προᾶξις ἀρρητος, ἀθέμιτος, βδελυρά· *ἀρρητουργίαις* καὶ *μυσαροῖς ἔργοις* ἐτέ-

ροις καὶ ἐναγέσιν ἢ πάντολμος ἐκείνη ψυχὴ ἐκθύμως προσανεί-
χεν. Νίκωνος Βίος (Λάμπρος) 194,27.

[Εὔρηται ἐν L.S.K. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀρρύπωτος, ον (< ἄ + ῥυπόω) = μὴ ρυπαρός, καθαρός· ἵνα καθαρά
καὶ ἀρρύπωτα προσφέρειν. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 90,25.

[ἀρύπωτα cod. Περβλ. καὶ ἐν L.S.K. λ. ἀρρύπαντος].

ἀρρυπώτως, ἐπίρ. (< ἀρρύπωτος) = καθαρώς· φωναὶ εἰς θεὸν ἀρ-
ρυπώτως εἰς εὐαρέστησιν αὐτοῦ. Κῶδιξ Μεσσ. (Cantarella) 95,10.

[Περβλ. προηγ.].

ἀρτοβόλος, ὁ (< ἄρτος + βάλλω) = τὸ πτυάριον δι' οὗ βάλλουσι,
οἰπτουσι τοὺς ἄρτους εἰς τὸν φοῦρον. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ
ΚΘ', 515.

[Οὔτω νῦν λέγεται ἐν Μεγίστη. Περβλ. καὶ ἀρτοφόρος, ἀρτοφόριον,
ἀρτοκόπος κλπ.].

ἀρτοδαισία, ἡ (< ἄρτος + δαίνυμι) = ἀρτοκλασία· ἐν ταῖς τοιαῖσδε
ἀρτοδαισίαις εἰώθασιν οἱ στρατιῶται τοῦ συνειθισμένου σταθμοῦ
τὸ τεταρτημόριον ἀποτέμνεσθαι. Προκόπιος (Haury) III, 13,15,19.

[Περβλ. γαδαισία, γαμοδαισία, πολυδαισία, γεωδαισία κλπ.].

ἀρτυματιαῖος, α, ον (< ἀρτυμάτιον, ἄρτυμα, ἀρτύω) = ἵκανὸς
νὰ ἀρτύση, εὐτρεπίση· ἀρχιερεὺς πηγαῖος, ἀρτυματιαῖος. ᾠ. Αγ.
Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀρχαιόκτιστος, ον (< ἀρχαῖος + κτι(ζω)) = ὁ πάλαι κτισθεὶς· τῆς
ἀρχαιοκτίστου φάλαγγος (τῶν θείων ἀσωμάτων). ᾠ. Αγ. Νεόφ.
(Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Περβλ. νεόκτιστος, πρωτόκτιστος].

ἀρχαιότευκτος, ον (< ἀρχαῖος + τεύχω) = ὁ πάλαι κατασκευασθεὶς·
τειράβηλα ἀρχαιότευκτα. Θεοφάνης (De Boor) 494,30.

[Περβλ. νεότευκτος, πρωτότευκτος].

ἀρχετήριος, ον (< ἄρχω) = ἵκανὸς νὰ ἄρξη, νὰ ἡγηθῆ· παιδίον,
καθολικῆς νεκρῶν ἀναστάσεως ἀρχετήριον. ᾠ. Αγ. Νεόφ. (Τσικνό-
πουλος) Κ', 97 κέξ.

ἀρχιεπής, ἐς (< ἄρχω + ἔπος) = ὁ ἀρχόμενος τοῦ λόγου· ὁ σοφὸς
πᾶσιν ἀρχιεπής. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς II, IH', 87.

[Περβλ. καλλιεπής, θελξιεπής, θερσιεπής, τερψιεπής κλπ. Προτεινο-
μένη διόρθωσις ἀρτιεπής].

ἀρχιεραρχέω -ῶ (< ἀρχιεράρχης) = ἀρχιεραρχεύω, εἶμαι ἀρχιερεὺς.
Εὐθυμίου Βίος (De Boor) XVI, 13· 15.

ἀρχισπορεύς, ὁ (< ἀρχι- < ἄρχω + σπορεύς) = ὁ πρῶτος σπορεύς
(Χριστός), ὁ καλὸς ἀρχισπορεύς. ᾠ. Αγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ',
97 κέξ.

ἀρχίτεχνος, ον (<ἀρχι-+τέχνη)=ὁ τὸ πρῶτον χρησιμοποιήσας τὴν τέχνην· τοὺς ἀρχιτέχνους ἀνθρώπους. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Διάφορον τῷ ἀρχιτέχνης].

ἀρχίφωτος, ον (ἀρχι-+φῶς)=ἡ ἀρχή, ἡ πηγὴ τοῦ φωτός· καὶ σὺ μὲν, Κύριε, πρὸς τὸν ἀρχίφωτον ἀνελήφθης Πατέρα. Ἀνθολογία (Christ. - Pagan.) 106. Ἀρχίφωτον ἀπαύγασμα τῆς θεϊκῆς δόξης. Ὑμνογρ. (Σ. Εὐστρ.) Θ', 350.

[Εὐρηται ἐν L.S.K. ἐξ ἄλλης μαρτυρίας. Περβλ. ἀρίφωτος].

ἀσβεστοποιέω -ῶ (<ἀσβεστος+ποιῶ)=ποιῶ τι ἀσβεστον, ἀτελείωτον, αἰώνιον· ἀθροῖσαι εἰς τὸ ἀσβεστοποιῆσαι. Ἁγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 46,6.

ἀσεβάρχια ἡ (<ἀσεβάρχης <ἀσέβεια+ἄρχω)=πλήρης ἀσέβεια· ἐρυθροειδῆ βυθὸν ἀσεβαρχίας. Ἰαμβοί (Schirò) 206,146.

ἀσημοποιία, ἡ (<*ἀσημοποιέω <ἀσημος+ποιέω)=ἡ περὶ τὸν ἀσημον, χρυσὸν ἐνασχόλησις· καὶ ἔργον αὐτῷ οὐδὲν ἢ τὰ τῆς ἀσημοποιίας συνθήματα. Ψελλὸς M., Λόγοι (Kurtz) 322,23.

[Εὐρηται ἐν L.S.K. εἰλημμένον ἐκ τοῦ λεξ. τοῦ Du Cange, ἐν ᾧ παρέχεται ἡ ἐρμηνεία: ἡ δι' ἀλχημείας ἐξ εὐτελῶν μετάλων κατασκευὴ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἀσήμου].

ἄσμάτισμα, τὸ (<ἄσματιζω)=ἄσμα ἀδόμενον· οἷά (sic) περ ἄσμάτισμα τοῦ Δαυὶδ λέγει. Ἰαμβοί (Schirò) 204,98.

ἄσματόπλοκος, ον (<ἄσμα+πλέκω)—ὁ οἶονεὶ δι' ἄσμάτων πλεκόμενος, ὁ ἐξ ἄσμάτων ἀποτελούμενος· δεῦτε στέφος λαμπρὸν ἄσματόπλοκον τῷ μάρτυρι πλέξωμεν. Ἐκκλ. λέξ. (Ἁ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Περβλ. ἄσματογράφος, ἄσματοκάμπτης, ἄσματολόγος, ἄσματοποιὸς κλπ.].

ἀσπιδόγονος, ον (<ἀσπίς+γεννώμαι)=ὁ γεννηθεὶς ἐξ ἀσπίδος, πονηρὸς (μετφ.) ὡς ὁ ὄφης, ὁ Σατανᾶς· πῶς, ἀσπιδόγονε, αὐτός... τάφῳ γειννιῶντας ἀνισιᾶ; Διήγησις θαυμάτων (Ἁ. Παπαδ. - Κερ.) 63,16.

[Περβλ. ἀσπιδόδηκτος, ἐνθα ἀσπίς = ὄφης φαρμακερὸς τῆς Αἰγύπτου].

ἀστακόθηρον, τὸ (<ἀστακὸς+θήρα)=δίκτυον, χρησιμοποιούμενον πρὸς ἄγραν ἀστακῶν. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ ΚΘ', 516.

[Οὕτω νῦν λέγεται ἐν Θράκη Σηλυβρίας].

ἄσταυρος, ον (<ἄ+σταυρός)=ὁ μὴ φέρων σταυρόν· ἐνίοι τῶν νέων συγκλητικῶν ἄσταυροὶ τε καὶ ἄβλαττοι. Ψελλὸς M., Ἐπιστ. (Kurtz) 152,28.

άστεράρχης, ὁ (<άστηρ+ἄρχω)=ὁ ἄρχων τῶν ἀστέρων· ἄρ' οὐ παριστόρηντο τῇ ξυνωρίδι | τῶν ἀστεράρχων οὐρανοδρόμων δύο ; Ἰαμβοὶ (Schirò) 202,59.

[Εὐρεται καὶ ἐν L.S.K. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

άστεροφάνεια, ἡ (<άστεροφανής)=τὸ φέγγος τῶν ἀστέρων· σοφοὶ μετὰ ἀστεροφανείας ἐπεδήμησαν. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Εὐρεται καὶ Sophocles ἐξ ἄλλης πηγῆς].

άστραπόκαυστος, ὄν (<άστραπή+καίω)=ὁ καεὶς ὑπὸ ἀστραπῆς· ἀστραπόκαυστος γέγονε παρὰ τῆς θείας ὀργῆς. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πεβλ. ἀστραπόβλητος, ἀστραπόπληκτος, ἀστραπόφρικτος κλπ.].

άστραπόμορφος, ὄν (<άστραπή+μορφή)=λαμπρὸς ὡς ἀστραπή· ἡ ἀστραπόμορφος καθαρότης τῆς ψυχῆς. Ἐκκλ. λέξ. (Ἄ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Πεβλ. καὶ ἐν Κοιμαν., Ἄθην. λ. ἀστραπήμορφος. Πεβλ. ἐπίσης: ἀστραπηφόρος, ἀστραπόβλητος, ἀστραπόκλητος, ἀστραποβροντοχαλαζορεϊθροδάμαστος, ἀστραποῦφαντος, ἀστραπόφρικτος κλπ.].

άστρομαγικός, ἡ, ὄν (<άστηρ+μαγικός)=ὁ ἐξ ἀστέρων μαγικῶν· ἀστρομαγικὸν δαιμόνιον. Ἐκκλ. λέξ. (Ἄ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

άσύνθλαστος, ὄν (<ἄ+συνθλάω)=ἄσύντριπτος· τὴν κεφαλὴν ὕμῶν τηροῦντες ἀσύνθλαστον. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πεβλ. ἄθλαστος, ἀπερίθλαστος, κεφαλόθλαστος, νευρόθλαστος, δύσθλαστος, εὐθλαστος κλπ.].

άσύνοφρυς, ὄν (<ἄ+σύνοφρυς)=προσηνής, γλυκὺς· ἐξάετες φιλέουσά με μειλιχίως ἀσύνοφρυς. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 387,347.

[Πεβλ. καὶ ἐν Κοιμαν., Ἄθην. λ. Ἐπίσης ἐν Κοιμαν., Ν. Λέξ. λ. ἀσυνοφρύωτος].

άτέλετος, ὄν (<άτελής)=μὴ ἐνεχθεὶς εἰς τέλος, πέρας· προεικόνημα ἀτέλετον. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

άτεχνογράφως, ἐπίρ. (<*άτεχνογράφος)=ἄτέχνως γράφων· ἀτεχνογράφως συνέταξα. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

άτμόπνοος, ὄν (<ἄτμός+πνοή, πνέω)=ὁ ἄτμοὺς πνέων, ἀναδίδων· ἐρνυθοβαφῆ αἵματα ἀτμόπνοα. Ἐκκλ. λέξ. (Ἄ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Πεβλ. ἀλίπνοος, μελίπνοος, πυρίπνοος, ῥοδόπνοος, θεόπνοος, πύρπνοος κλπ.].

άτρίστωσις, ἡ (<άτριστόω)=σκλήρυνσις· ἡ τοῦ μολύβδου ἀρρεῦ-

στωσις καὶ ἡ τοῦ καπιτιέρου ἀτριτωσις. Ψελλὸς M., Λόγοι (Kurtz) 323,1.

[Πρβλ. καὶ Renauld, Lex. σ. 20].

αὐθημέρως, ἐπίρ. (< αὐθήμερος) = αὐθημερόν· τὸν ναὸν τὸν αὐθήμερως λυόμενον. ᾠδὴ Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

αὐθορμάω -ῶ (< αὐτός + ὀρμάω) = ὀρμῶ ἐκουσίως· πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐθορμήσωμεν. ᾠδὴ Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 101,6.

[Πρβλ. αὐθόρμητος, αὐθορμήτως].

αὐλίσκιον, τὸ (< αὐλίσκος) = αὐλίσκος. Φ. Κουκουλές, ΠΑΑ KΘ', 516.

[Οὗτω νῦν λέγεται ἐν Εὐρυτανίᾳ. Ἐν Ἠπειρῷ αὐλίσκι λέγεται μικρὸς σωλὴν διὰ τοῦ ὁποίου ἐκ τοῦ βυτίου ἢ τοῦ ληνοῦ ἐκρέει ὁ οἶνος].

αὐτείδωλον, τὸ (< αὐτό + εἶδωλον) = αὐτὸ τὸ ἴδιον εἶδωλον· αὐτείδωλον ἐγενόμην τοῖς πάθεσι τὴν ψυχὴν μου βλάπτων. ᾠδὴ Ἐκκλ. λέξ. (ᾠδὴ Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Πρβλ. αὐτεῖκελος, αὐτειρήνη κλπ. Ἐπίσης καὶ ἐν Κομμαν., Ν. Λέξ. λ.].

αὐτοβαδίζω (< αὐτός + βαδίζω) = βαδίζω ἄνευ ἀλλοτρίας τινὸς βοήθειας· αὐτοβαδιούντων τῶν ποδῶν, πρὸς τὴν σὴν ἔδραμον ἀριστοκρατίαν. ᾠδὴ Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

αὐτογλώσσω, ἐπίρ. (< *αὐτόγλωσσοσ) = δι' ἰδίας γλώσσης, προφορικῶς· καὶ γράμμασι καὶ αὐτογλώσσω ἐμοὶ ἀντεπέσαξεν. ᾠδὴ Ἀθηναϊκὰ (ᾠδὴ Παπαδ. - Κερ.) Ε', 214 (2,4).

[Πρβλ. αὐτογλώχιν].

αὐτοδεσπότης, ἐπίρ. (< αὐτοδέσποτος) = ἰδίᾳ βουλήσει· σωτηριωδῶς, αὐτοδεσπότης ἰὸν | φῶς αὐτολαμπές καὶ παρεκτικὸν φάους | ὑπάρχον ἤκεσ ἐμφοροῦν ἀποστόλοις. ᾠδὴ Ἀνθολογία (Christ-Pagan.) 217,6.

[Εὔρηται καὶ ἐν L.S.K. ἐξ ἀδήλου πηγῆς].

αὐτοθεωρός, ὄν (< αὐτός + θεωρός) = ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ θεωρῶν· αὐτήκοοι γὰρ τῶν τοιούτων γραμμάτων καὶ αὐτοθεωροὶ ἐπὶ τῆς Καβάλας καθεστήκαμεν. Εὐθυμίου Βίος (De Boor) XIII, 20.

αὐτοκατάδικος, ὄν (< αὐτός + κατάδικος) = ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καταδικασθεὶς· ὁ Κάιν αὐτοκατάδικος γίνεται. ᾠδὴ Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κομμαν., Ν. Λέξ. λ.].

αὐτοκατάμαυρος, ὄν (< αὐτός + *κατάμαυρος) = ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τελείως μέλας γενόμενος· ἰμάτιον αὐτοκατάμαυρον. ᾠδὴ Νεόφ. (Τσικνόπουλος) K', 97 κέξ.

αὐτοκόλαστος, ον (< αὐτός + κολάζω) = ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κολαζόμενος· *αὐτοκόλαστοι ὑπάρχοντες, μηδὲν εἰρηνεύοντες.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

αὐτοκόνδυλος, ον (< αὐτός + κόνδυλος) = ὁ γράφων τῇ ἰδίᾳ χειρὶ, ὁ μὴ χρησιμοποιοῦν γραμματέα· *ἐχοῦν σε μηδένα ἔχειν νοτάριον, ἀλλ' αὐτόφορον ἐξιέναι καὶ αὐτοκόνδυλον.* Ψελλὸς Μ., Ἐπιστ. (Kurtz) 151,28.

αὐτολήστευτος, ον (< αὐτός + ληστεύω) = ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ληστεύσας· *αὐτολήστευτος γεγονώς.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

αὐτονομοθεσία, ἡ (< αὐτός + νομοθεσία) = ἀνεξαρτησία· *ῥητορικὴ μὲν αὐτονομοθεσία.* Ψελλὸς Μ., Λόγοι (Kurtz) 431,12.

αὐτόπτησις, ἡ (< αὐτοπτέω) = ἡ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ὄρασις· *καὶ ἰδεῖν ἡδιστός καὶ φαιδρός λάμποντι προσώπῳ ἐκ τῆς σῆς δήπουθεν αὐτοπτήσεως.* Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Β', 10,15. *Οὐ γὰρ ἂν τις τῆς αὐτοπτήσεως ὄναιο, ὅτι μὴ καὶ προσζημιωθείης.* Αὐτόθι, Β', 348,12.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

αὐτοπύκτης, ὁ (< αὐτός + πύκτης) = ὁ αὐτὸς πρὸς ἑαυτὸν πυκτεύων· ὁ τελώνης αὐτοπύκτης γενόμενος καὶ τὰ στέργα τυπτόμενος. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

αὐτορόφιος, ον (< αὐτός + ὄροφος) = ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐστεγασμένος· *αὐτοροφίων μερόντων ἡμῶν.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

αὐτοσεμνότης, ἡ (< αὐτός + σεμνότης) = αὐτὴ αὕτη ἢ σεμνότης· ὡς σχῆμα καὶ πρόσωπον, *αὐτοσεμνότητος ἄγαλμα.* Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 299,22.

[Πρβλ. καὶ ἐν Κορυμαν., Ἀθησ. λ.].

αὐτοτίμητος, ον (< αὐτός + τιμητός) = αὐτὸς ἑαυτὸν τιμῶν· *τὴν ἀπώλειαν ἐκπληρώσαντο ὡς αὐτοδέσποτοι καὶ αὐτοτίμητοι.* Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος) Κ', 97 κέξ.

[Πρβλ. ἄτιμος, αὐτοτιμή].

αὐτοῦλη, ἡ (< αὐτός + ὕλη) = ἡ ὕλη αὕτη καθ' ἑαυτήν· *αὐτοῦλη ἂν κυρίως ὀνομασθεῖη τὸ ἐξ ἐναντίας αὐτῷ ὑποκείμενον, μάλιστα τυγχάνον μὴ ὄν ἢ ὄν.* Ἀκροπολίτης Γ. (Heisenberg) II, 76,6 καὶ 9. *Στασιάζει δὲ αὕτη διὰ τὸ μὴ μετέχειν ζωῆς τε καὶ ποῦ, αὐτοῦλη οὔσα καὶ μακρὰν τῶν εἰδοποιούντων καθεστηκυῖα.* Αὐτόθι, II, 79,1.

[Πρβλ. αὐτοῦπεραγαθότης, αὐτοῦμνογραφία, αὐτοῦπομονή, αὐτοφι-
λανθρωπία, αὐτοφρόνησις, αὐτοχάρις κλπ.].

αὐχενότμητος, ον (< αὐχὴν + τέμνω) = ὁ τμηθεὶς τὸν αὐχένα, κα-
ρατομηθεὶς· *χιλιάρημος αὐχενοτμήτων φάλαγξ | ἔπαθλον εὔρε
οὐκ ἀριθμητὰ στέφη. Ἐκκλ. λέξ. (᾽Α. Παπαδ.) ΝΔ', 209.*

[Πρβλ. λαιμότμητος, χειρότμητος, ὠτότμητος κλπ.].

ἀφειδιάζω (< ἀφειδέω) = εἶμαι ἀφειδής, ἀψηφῶ· *σκαιότητι δαιμο-
νίῳ κινηθεὶς, εἰς τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν, ὡς ἀφειδιάσαι αὐτοῦ
καὶ τῆς... θυρίδος τῆς κέλλης κατὰ κεφαλῆς, ἀδείας λαβόμενος,
καθίει ἑαυτὸν. Νίκωνος Βίος (Λάμπρος) 218,14.*

ἀφελεία ἢ ἀφέλεια, ἡ (< ἀφείλον, ἀφέλω) = ἀφαίρεσις· *ἐπὶ τῇ
ἀφελείᾳ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς παρῆν. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος)
Κ' 97 κέξ.*

[Εὔρηται ἐν τοῖς λεξ. ὑπὸ διάφορον ἔτυμολογίαν καὶ σημασίαν].

ἀφήλωσις, ἡ (< ἀφηλόω) = βιαία ἀπόσπασις· *κατανοήσας τὰ μέλη
τῆς ζώνης ἐπίδοξα τό τε σχῆμα τῆς ἀφηλώσεως βίαιον. Σιμο-
κάττης Θεοφ. (De Boor) VI, 10,5.*

[Εὔρηται ἐν L.S.K. καὶ L.S.S.J. ἐκ γλωσσαρίου].

ἀφημία, ἡ (< ἄφημος) = ἀφάνεια, ἀνωνυμία· *ἀποσώζειν τὴν ἀφη-
μίαν. Ἁγ. Νεόφ. (Τσικνόπουκος) Κ', 97 κέξ.*

ἀφθονοπάροχος, ον (< ἄφθονος + παρέχω) = ὁ ἄφθονα ἢ ἀφθό-
νως παρέχων. Ἐκκλ. λέξ. (᾽Α. Παπαδ.) ΝΔ'. 209. *Ἀφθονοπά-
ροχος τῶν θείων θησαυρῶν τῶν μάγων δεξάμενος τὰ δῶρα κατε-
πλούτισε τὰ ἔθνη. Ὑμνογρ. (Σ. Εὔστρ.) Θ', 352.*

[Πρβλ. καὶ ἐν Κομμαν., Ν. Λέξ. λ.].

ἀφιερουμένως, ἐπίρ. (< ἀφιερόομαι) = τῇ ἀφιερώσει· *ἀφιερουμέ-
νως δουλεύουσι. Ἁγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 3,3-4.*

ἀφιλενδείκτως, ἐπίρ. (< ἀφιλένδεικτος) = μὴ ἀγαπῶν τὴν ἐπίδει-
ξιν· *ἀφιλενδείκτως τὰ ἐκ παιδὸς αὐτοῦ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐξεῖ-
πεν. Ἁγ. Πέτρου Θαύματα (Laurent) 37,29-31.*

ἀφιλόλουτρος, ον (< ἀ + φ(λος) + λουτρὸν) = ὁ καταφρονῶν τοῦ
λουτροῦ· *καὶ ἵνα μὴ λέγοιμι τὸ ἀφιλόλουτρον, τὸ σκληρόκοιτον,
τὴν ἀλιπαρῆ τράπεζαν. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος) Α', 49,10.*

[Πρβλ. καὶ ἐν Κομμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀφρονεστάτως, ἐπίρ. (< ἀφρονέστατος) = ἀφρονέστατα· *ἢ φησι
μεγαλοφρόνως μὲν ἀφρονεστάτως δέ. Ἀρέθας (᾽Α. Παπαδ. - Κερ.)
265,15.*

[Πρβλ. ἀρίστως, καλλίστως κλπ.].

Ε.Υ.Δ. ΤΗ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἀχείμαστος, ον (< ἀ + χειμάζω) = ἀχείμαντος· μέχρι τέλους τὸν βίον
ἀχείμαστον | *κυβέρνησον*. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς I, IB', 107.

[Εὔρηται ἐν L.S.K. καὶ L.S.S.J. ἐξ ἄλλης πηγῆς].

ἀχειρόγλυφος, ον (< ἀ + χεῖρ + γλύφω) = ὁ μὴ γεγλυμμένος διὰ
 τῆς χειρός· *ἀχειρογλύφους γραμμάς*. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνόπουλος)
 Κ', 97 κέξ.

[Προβλ. ἀχειρόγραπτος, ἀχειρόκλαστος, ἀχειροποίητος, ἀχειρότευκτος
 κλπ.].

ἀχειρόκμητος, ον (< ἀ + χεῖρ + κάμνω) = ἀχειροποίητος· ἐκδημεῖν
 ἐπὶ τὴν *ἀχειρόκμητον σκηνὴν οὐρανοῦ*. Χωνιάτης Μ. (Λάμπρος)
 Α', 69, β.

[Προβλ. καὶ ἐν Κορμαν., Ἀθησ. λ.].

ἀχθηφόρος, ον (< ἄχθος + φέρω) = ὄχληρός, βαρύς, ἐπαχθής· τὰ
ἀχθηφόρα τῶν ἡδονῶν κύματα. Ἐκκλ. λέξ. (Ἀ. Παπαδ.) ΝΔ', 209.

[Προβλ. καὶ ἐν L.S.S.J. λ. ἀχθηφόρος].

ἀχρειωσύνη, ἡ ἀχρειόω = ἀνωφέλεια, ἔλλειψις ἀξίας· ἐπ' ἐμοὶ πε-
ποιήκατε εἰς ἀχρειωσύνην. Εὐθυμίου Βίος (De Boor) IV, 10.

[Εὔρηται καὶ ἐν L.S.S.J. ἐκ γλωσσαρίου].

ἀχυρώνιον, τὸ (< ἀχυρῶν) = μικρὸς ἀχυρῶν. Ἄγ. Νεόφ. (Τσικνό-
 πουλος) Κ', 97 κέξ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ